

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2016 R

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

ŁÓDŹ 2017

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	= tysiąc
mln	= milion
szt	= sztuka
kg	= kilogram
ha	= hektar
r.	= rok
cd.	= ciąg dalszy
dok.	= dokończenie
tabl.	= tablica
UR	= użytki rolne

ZNAKI UMOWNE

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło.
Zero (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka (.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

**URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI**

INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE

**ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE
ŁÓDZKIM W 2016 R.**

ŁÓDŹ 2017

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI**

PRZEWODNICZĄCY:

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE:

Piotr Chabior, Jerzy Harbat, Anna Jaeschke,
Izabela Kaleta, Tomasz Piasecki, Jolanta Włodarczyk

SERIA: INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

OPRACOWANIE:

Teresa Binio, Piotr Chabior, Włodzimierz Janek, Ewa Sztendel – Ośrodek Warunków
Życia i Badań Ankiety

Pod kierunkiem: Jolanty Włodarczyk

SKŁAD, GRAFIKA:

Marta Gonerska, Elżbieta Kucek – Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

PROJEKT OKŁADKI:

Anna Buczek-Toboła – Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-60002-85-8

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu kolejną edycję corocznej publikacji „Rolnictwo w województwie łódzkim”. Źródłem danych statystycznych zawartych w niniejszym opracowaniu są uogólnione wyniki badań reprezentacyjnych w gospodarstwach indywidualnych, szacunki i oceny rzeczoznawców, a także sprawozdawczość statystyczna z zakresu produkcji i skupu produktów rolnych. Ponadto, w celu zobrazowania dynamiki zmian cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach, wykorzystano dane z miesięcznego notowania cen prowadzonego przez ankieterów statystycznych.

Tegoroczne wydanie, wzorem lat poprzednich, składa się z uwag metodycznych, komentarza analitycznego oraz części tabelarycznej.

W uwagach metodycznych przedstawiono podstawowe definicje i pojęcia stosowane w publikacji oraz zasady grupowania danych.

W syntezie i części tabelarycznej zawarto dane w podziale na następujące bloki tematyczne:

- charakterystyka czynników produkcji,
- użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów,
- produkcja roślinna,
- produkcja zwierzęca,
- skup i ceny produktów rolnych.

Dla zilustrowania przemian w produkcji rolniczej w regionie, informacje zaprezentowano na tle roku poprzedniego oraz średnich z lat 2011-2015.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Preface

The Statistical Office in Łódź is pleased to present the next edition of the annual publication "Agriculture in łódzkie voivodship". Generalized results of representative surveys on individual farms, estimations and evaluations of experts, as well as statistical reporting from the scope of production and procurement of agricultural products are source of statistical data included in this study. Additionally to illustrate the dynamics of prices of agricultural products received by farmers at market-places, data from monthly price quotations conducted by statistical interviewers were used.

This year's edition, as studies from previous years, consists of methodological notes, synthesis and a tabular part.

Methodological notes include basic definitions and agricultural statistics' phrases as well as the rules of data aggregation.

Synthesis and tabular part consists of following subject groups:

- characteristics of production factors,*
- land use and sown area,*
- crop production,*
- animal production,*
- procurement and prices of agricultural products.*

To illustrate the changes in agricultural production in the region, data on the voivodship is presented on the background of the previous year and average values for 2011-2015.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

SPIS TREŚCI
CONTENTS

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
PRZEDMOWA	PREFACE	3
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	8
WYNIKI BADAŃ - SYNTEZA	RESULTS OF SURVEY – SYNTHESIS	17
I. Charakterystyka czynników produkcji	<i>I. Characteristics of production factors</i>	17
II. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów	<i>II. Land use and sown area</i>	20
III. Produkcja roślinna	<i>III. Crop production</i>	24
IV. Produkcja zwierzęca	<i>IV. Animal production</i>	41
V. Skup i ceny produktów rolnych	<i>V. Procurement and prices of agricultural products</i>	45
 SPIS WYKRESÓW	 LIST OF GRAPHS	
Wykres 1. Temperatura powietrza	<i>Air temperature</i>	20
Wykres 2. Opady	<i>Precipitation</i>	20
Wykres 3. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2016</i>	21
Wykres 4. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2016 r.	<i>Number of agricultural holdings and area of agricultural land by area groups of agricultural in 2016</i>	21
Wykres 5. Użytki rolne w gospodarstwach rolnych ogółem w 2016 r.	<i>Agricultural land on agricultural holdings in 2016</i>	22
Wykres 6. Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów w 2016 r.	<i>Share of the area of the given plant groups in total sown area in 2016</i>	23
Wykres 7. Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2016 r.	<i>Share of the area of the given cereals in total cereal growing in 2016</i>	26
Wykres 8. Plony i zbiory zbóż	<i>Yields and production of cereals</i>	27
Wykres 9. Plony i zbiory ziemniaków	<i>Yields and production of potatoes</i>	29
Wykres 10. Plony i zbiory buraków cukrowych	<i>Yields and production of sugar beets</i>	30
Wykres 11. Plony i zbiory rzepaku i rzepiku	<i>Yields and production of rape and turnip rape</i>	31
Wykres 12. Produkcja upraw pastewnych	<i>Feed plants production</i>	33
Wykres 13. Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2016 r.	<i>Structure of production of permanents meadows in 2016</i>	34

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

SPIS WYKRESÓW (dok.)	LIST OF GRAPHS (cont.)	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Wykres 14. Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)	<i>Yields and production of permanent meadows (in terms of hay)</i>	35
Wykres 15. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2016 r.	<i>Structure of production of ground vegetables in 2016</i>	38
Wykres 16. Struktura zbiorów owoców z drzew w 2016 r.	<i>Structure of production of fruit tree in 2016</i>	39
Wykres 17. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2016 r.	<i>Structure of production of berry fruits in 2016</i>	41
Wykres 18. Pogłowie bydła, w tym krów	<i>Cattle stocks, of which cows</i>	41
Wykres 19. Struktura stada bydła	<i>Structure of cattle herd</i>	42
Wykres 20. Pogłowie owiec, w tym maciorek jedno- rocznych i starszych	<i>Sheep stocks, of which ewes of 1 year and over</i>	43
Wykres 21. Pogłowie trzody chlewnej, w tym loch na chów	<i>Pig stocks, of which breeding sows</i>	44
Wykres 22. Struktura pogłowia trzody chlewnej	<i>Structure of pig stocks</i>	45
Wykres 23. Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy	<i>Procurement and market-place prices of wheat</i>	46
Wykres 24. Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta ...	<i>Procurement and market-place prices of rye</i>	47
Wykres 25. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków	<i>Procurement and market-place prices of potatoes</i>	47
Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego	<i>Procurement and market-place prices of beef slaughter</i>	49
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe cieląt	<i>Procurement and market-place prices of calves</i>	49
Wykres 28. Ceny targowiskowe krów i jałówek	<i>Market-place prices of cows and heifers</i>	49
Wykres 29. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego	<i>Procurement and market-place prices of pork slaughter</i>	50
Wykres 30. Ceny targowiskowe prosiąt na chów	<i>Market-places prices of breeding piglets</i>	50
Wykres 31. Ceny skupu żywca drobiowego	<i>Procurement prices of poultry</i>	51
Wykres 32. Ceny skupu mleka	<i>Procurement prices of milk</i>	51

SPIS TREŚCI (dok.)
CONTENTS (cont.)

ANEKS TABELARYCZNY

A TABULAR APPENDIX

Tabl. 1.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i użytkowników w 2016 r.	<i>Land use according to the type of agricultural land and holder residence in 2016</i>
Tabl. 2.	Gospodarstwa rolne w 2016 r.	<i>Agricultural holdings in 2016</i>
Tabl. 3.	Powierzchnia zasiewów w 2016 r.	<i>Sown area in 2016</i>
Tabl. 4.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2016 r. – ogółem	<i>Crop production in 2016 – total</i>
Tabl. 5.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2016 r. – sektor prywatny	<i>Crop production in 2016 – private sector</i>
Tabl. 6.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2016 r. – gospodarstwa indywidualne	<i>Crop production in 2016 – individual farms</i>
Tabl. 7.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2016 r. – sektor publiczny	<i>Crop production in 2016 – public sector</i>
Tabl. 8.	Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w 2016 r.	<i>Area, yields and production of permanent meadows in 2016</i>
Tabl. 9.	Pogłowie bydła i owiec w 2016 r. (stan w czerwcu)	<i>Cattle and sheep stocks in 2016 (as of June)</i>
Tabl. 10.	Pogłowie bydła i owiec w 2016 r. (stan w grudniu)	<i>Cattle and sheep stocks in 2016 (as of December)</i>
Tabl. 11.	Pogłowie trzody chlewnej w 2016 r. (stan w marcu)	<i>Pig stocks in 2016 (as of March)</i>
Tabl. 12.	Pogłowie trzody chlewnej w 2016 r. (stan w czerwcu)	<i>Pig stocks in 2016 (as of June)</i>
Tabl. 13.	Pogłowie trzody chlewnej w 2016 r. (stan w grudniu)	<i>Pig stocks in 2016 (as of December)</i>
Tabl. 14.	Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>
Tabl. 15.	Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement prices of major agricultural products</i>
Tabl. 16.	Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach	<i>Average market-place prices of major agricultural products received by farmers</i>

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2016 r. według stanu na 1 czerwca 2016 r. (dzień referencyjny) i obejmowało zmienne, między innymi: z zakresu użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, struktury dochodów gospodarstw czy zużycia nawozów.
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych¹,
- sprawozdań statystycznych z zakresu plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodnich oraz pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem sektora publicznego i prywatnego,
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich GUS dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- sprawozdań statystycznych z zakresu skupu produktów rolnych od gospodarstw państwowych i od sektora prywatnego.

II. WAŻNIEJSZE DEFINICJE, POJĘCIA SPISOWE I ZASADY SPISYWANIA

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodnich, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

¹ Badania pogłowia bydła, owiec i drobiu prowadzone są 2-krotnie w roku, tj. w czerwcu i w grudniu, natomiast badania trzody chlewnej 3-krotnie w roku, tj. w marcu, czerwcu i w grudniu.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej, o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,
- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 sztuk bydła ogółem,
- 5 sztuk krów ogółem,
- 50 sztuk trzody chlewnej ogółem,
- 10 sztuk loch,
- 20 sztuk owiec ogółem,
- 20 sztuk kóz ogółem,
- 100 sztuk drobiu ogółem,
- 5 sztuk koni ogółem,
- 50 sztuk samic królików,
- 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 sztuk pozostałych zwierząt utrzymywanych dla produkcji mięsa (np.: dziki, sarny, daniele),
- 20 pni pszczelich

lub niezależnie od wyżej wymienionych progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy:

- ✓ uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- ✓ 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- ✓ 01.3 – rozmnażanie roślin,
- ✓ 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- ✓ 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),

- ✓ 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba użytkownika rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba gospodarstwa**).

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania - własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywanych zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551), na którą składają się:
 - ✓ łąki trwałe,
 - ✓ pastwiska trwałe,
 - ✓ uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
 - ✓ ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - ✓ zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
 - ✓ grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2016 r.).

Łąki trwale to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwale to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwale to łączna powierzchnia sadów, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia, morwy, głogu, rokitnika i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew owocowych, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie oraz drzewa i krzewy poza sadami. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do 1 czerwca 2016 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa

rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych (w tym powierzchnię wierzby energetycznej).

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Zasiewy to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych. Nie zalicza się tu także plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się zboża podstawowe (pszenicę, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar).

Grupa „**przemysłowe**” obejmuje buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), słonecznik na ziarno, konopie, tytoń, chmiel, cykorię oraz inne oleiste (mak, gorczyca, soja i inne).

Do grupy „**strączkowych na ziarno**” zalicza się strączkowe jadalne (groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno np. soczewicę, ciecierzycę), strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Grupa „**pastewne**” obejmuje uprawy roślin okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) na zielonkę, kukurydzę na

zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), zioła i przyprawy, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafiory (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonere, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2016 r. pod zbiory warzyw w 2016 r.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia warzyw i rozsad warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia obsadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się **bez powierzchni w ogrodach przydomowych**, która zgodnie z klasyfikacją UE jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Nawożenie

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. Wyróżnia się:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,

- **nawozy organiczne** czyli substancje organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego. **Czysty składnik** jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Produkcja rolnicza

Produkcja głównych ziemiołódów rolnych i ogrodniczych opracowana została:

- **w zakresie powierzchni zasiewów** na podstawie uogólnionych wyników „**Badania struktury gospodarstw rolnych**” przeprowadzonego w 13,1 tys. losowo dobranych gospodarstw indywidualnych w województwie łódzkim, w połączeniu z wynikami pełnej sprawozdawczości od gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej według stanu na 1 czerwca 2016 r.
- **w zakresie plonów** na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych zbóż i pozostałych upraw przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, w połączeniu z ocenami i ekspertyzami rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich oraz sprawozdawczością z gospodarstw pozostałych.

W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano zarówno wysokie, jak i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (gradobicia, powodzie itp.).

Produkcję buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemiołódów.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiołodu (tzw. netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto przelicznik: 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględnia się ziarno półsuche, tj. zawierające 15,1%-16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się (dla upraw warzyw, owoców z drzew owocowych, krzewów owocowych i plantacji jagodowych) ilości jednostek wagowych (dt) danego gatunku zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W publikacji oprócz danych o produkcji poszczególnych upraw podano wielkości dotyczące pełnych grup, np.:

- zboża, które obejmują: zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe,
- oleiste, które obejmują: rzepak i rzepik ozimy i jary, mak, słonecznik, soję, gorczycę i inne oleiste,
- warzywa pozostałe, które obejmują: pietruszkę, pory, selery, rzodkiewkę, sałatę, rabarbar i inne,

- pozostałe owoce, które obejmują: brzoskwinie, morele i orzechy włoskie,
- jagodowe pozostałe, które obejmują: aronię, borówkę wysoką i inne.

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Zwierzęta gospodarskie

Każdorazowo spisowi podlegają zwierzęta gospodarskie, znajdujące się w gospodarstwie, zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości, utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Informacje o pogłowie bydła i owiec zawarte w niniejszej publikacji dotyczą stanów w dniu 1 czerwca i 1 grudnia 2016 r., natomiast dane o pogłowie trzody chlewnej dotyczą stanu liczebności w dniu 1 marca, 1 czerwca i 1 grudnia 2016 r.

Skup i ceny produktów rolnych

Dane dotyczące skupu i cen produktów rolnych opracowano na podstawie:

- miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych,
- sprawozdań ankierów Urzędu Statystycznego w Łodzi o poziomach cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Badaniem miesięcznym i półrocznym objęte są osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne). Osoby fizyczne są zobowiązane do sporządzenia sprawozdania półrocznego w przypadku, gdy wartość skupu produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych roślinnych i zwierzęcych skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o cenach skupu dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Ceny targowiskowe są to przeciętne ceny miesięczne obliczone jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne oblicza się jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

III. WAŻNIEJSZE GRUPOWANIA I ZAKRES PUBLIKOWANIA DANYCH

Dane, według siedziby użytkownika, dotyczące użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów oraz pogłównia zwierząt gospodarskich, zostały ujęte w dwóch podstawowych grupach, tj. w sektorze publicznym i prywatnym.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gmin) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Dane uzyskane z cyklicznych badań pogłównia zwierząt gospodarskich publikowane są dla:

- sektora prywatnego, w tym:
 - gospodarstw indywidualnych,
 - spółdzielni produkcji rolniczej, które obejmują rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych i inne gospodarstwa spółdzielcze o przeważającej działalności rolniczej,
 - pozostałych gospodarstw sektora prywatnego (dla badań dotyczących trzody chlewnej),
- sektora publicznego.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0-1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00-1,00>$,
- „1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

I. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW PRODUKCJI

1. Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2015-2016

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin rozpoczęto już na początku września 2015 r. Pomimo notowanych w ciągu tego miesiąca opadów deszczu, wystąpiło znaczne przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie upraw przedsięwziętych oraz siewów ozimin. Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku przeprowadzono jednak na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy. Notowane wówczas opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin ozimych. Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka, jak na tą porę roku, temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Umożliwiła także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. W drugiej połowie grudnia dobrze wyrosnięte i rozkrzewione rośliny weszły w stan zimowego spoczynku.

Przebieg pogody w styczniu 2016 r. był niekorzystny dla zimujących roślin, a odnotowane spadki temperatury powietrza do minus 20°C, przy braku okrywy śnieżnej, spowodowały duże straty w zasiewach zbóż ozimych oraz rzepaku. Największe uszkodzenia wystąpiły przede wszystkim na plantacjach rzepaku ozimego (charakteryzującego się najniższym ze zbóż poziomem mrozoodporności) oraz pszenicy ozimej (w odmianach o słabej lub obniżonej mrozoodporności). Straty te ogółem objęły ponad 36 tys. ha powierzchni zasianej zbóż ozimych i około 6,5 tys. ha rzepaku ozimego. Zasiewy te w większości przesiano uprawami jarymi. W trzeciej dekadzie stycznia znaczny wzrost temperatury powietrza przyczynił się do zakłócenia zimowego spoczynku roślin, powodując ich osłabienie oraz zmniejszenie zimotrwałości i mrozoodporności. Wysoka temperatura powietrza w lutym spowodowała dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin ozimych. W pierwszej połowie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin, pomimo na ogół bezśnieżnej zimy, a korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiały wykonywanie prac polowych.

Siewy zbóż jarych rozpoczęto w drugiej dekadzie marca i zakończono pod koniec miesiąca. Warunki pogodowe w kwietniu sprzyjały prowadzonym pracom polowym, natomiast występujące w ciągu pierwszej i drugiej dekady kwietnia chłodne dni z niedoborem opadów hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin.

W pierwszej połowie maja warunki wegetacji zdecydowanie się poprawiły i obserwowano szybki wzrost zbóż ozimych oraz roślin zasianych wiosną. Pod koniec maja pogorszyły się znacznie warunki uwilgotnienia gleby, zwłaszcza na glebach słabszych, co spowolniło wzrost roślin.

Występujące opady deszczu, miejscami dość obfite, w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca, poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby i wpłynęły korzystnie na stan upraw.

Warunki pogodowe w lipcu 2016 r. były na ogół korzystne dla wzrostu i rozwoju roślin. W pierwszej połowie miesiąca częste opady deszczu zapewniły odpowiednią ilość wody w glebie dojrzewającym uprawom. W drugiej dekadzie miesiąca przystąpiono do koszenia rzepaku, a następnie poszczególnych zbóż, zaczynając od jęczmienia ozimego i żyta. Pomimo utrudnionych zbiorów (częste opady deszczu w lipcu i pierwszej połowie sierpnia) prace żniwne zakończono do końca sierpnia. Zebrane ziarno było jednak wilgotne i często wymagało dosuszenia.

Ciepła i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu, stwarzała dobre warunki do przeprowadzenia zbioru upraw rolnych i ogrodniczych, ale wpływała niekorzystnie na stan uwilgotnienia gleby. Na początku tego miesiąca zakończono siewy rzepaku i rozpoczęto siewy zbóż. Ponadto, prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę oraz wykopki ziemniaków.

Notowane w październiku częste opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna oraz wschody ozimin. W pierwszej połowie października zakończono siewy zbóż i wykopki ziemniaków, natomiast w drugiej połowie tego miesiąca prowadzono zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października.

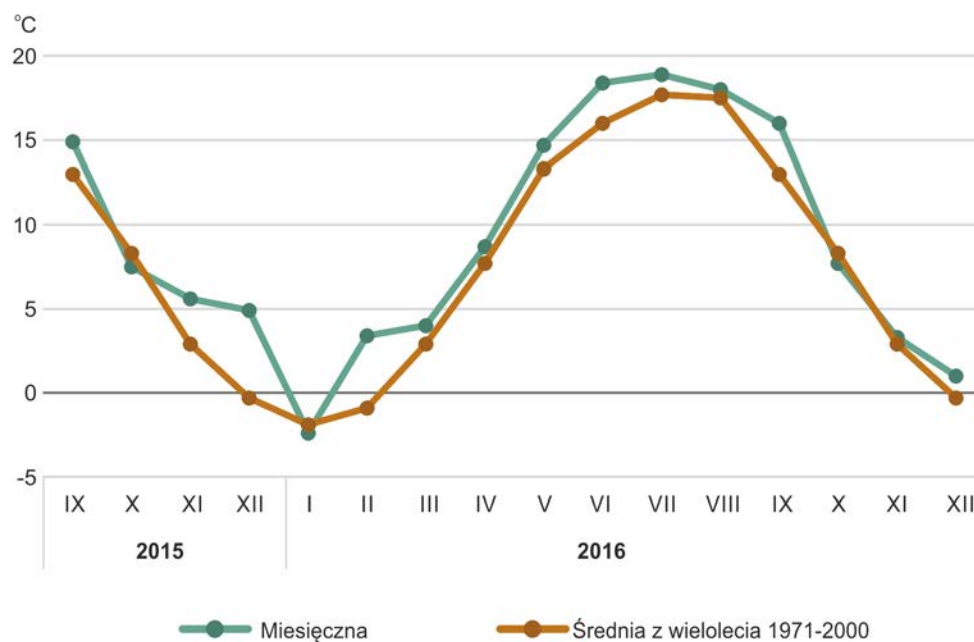
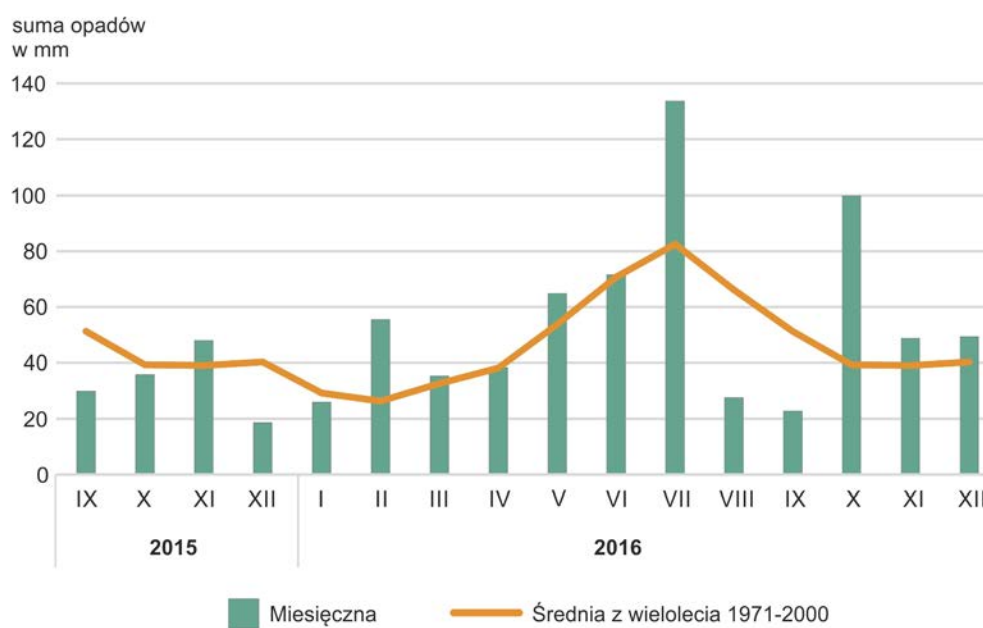
Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin pod zbiory w 2017 r. Sprzyjające warunki w tym okresie wpłynęły także na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Przeciętna suma opadów z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych w 2016 r. wyniosła 673,3 mm i była większa zarówno od sumy opadów w 2015 r. jak i od średniej za okres 1971-2000 (odpowiednio o 270,0 mm (o 66,9%) i o 103,8 mm (o 18,2%)).

Średnie miesięczne temperatury oraz opady¹ w sezonie wegetacyjnym 2015-2016 oraz średnie z wielolecia 1971-2000 ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Średnie temperatury w °C		Suma opadów w mm	
	miesięczne	średnia z wielolecia 1971-2000	miesięczna	średnia z wielolecia 1971-2000
	2015		2015	
Wrzesień	14,9	13,0	29,8	51,3
Październik	7,5	8,3	35,8	39,3
Listopad	5,6	2,9	48,0	39,1
Grudzień	4,9	-0,3	18,5	40,3
	2016		2016	
Styczeń	-2,4	-1,9	25,9	29,2
Luty	3,4	-0,9	55,5	26,3
Marzec	4,0	2,9	35,2	32,6
Kwiecień	8,7	7,7	38,3	38,1
Maj	14,7	13,3	64,9	53,8
Czerwiec	18,4	16,0	71,5	70,8
Lipiec	18,9	17,7	133,7	82,5
Sierpień	18,0	17,5	27,5	66,2
Wrzesień	16,0	13,0	22,7	51,3
Październik	7,7	8,3	99,9	39,3
Listopad	3,3	2,9	48,8	39,1
Grudzień	1,0	-0,3	49,4	40,3

¹ Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnią arytmetyczną przeciętnych miesięcznych wartości z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych: Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Sulejowie i Wieluniu.

Wykres 1. **Temperatura powietrza**Wykres 2. **Opady**

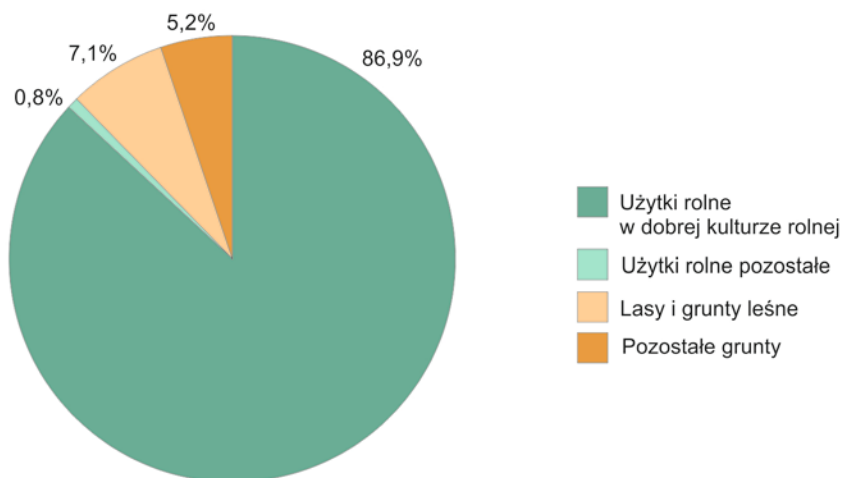
II. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1. Użytkowanie gruntów

W 2016 r. gospodarstwa rolne zajmowały powierzchnię 1105,8 tys. ha, w tym na gospodarstwa indywidualne przypadało 1085,4 tys. ha, stanowiąc 98,2% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych.

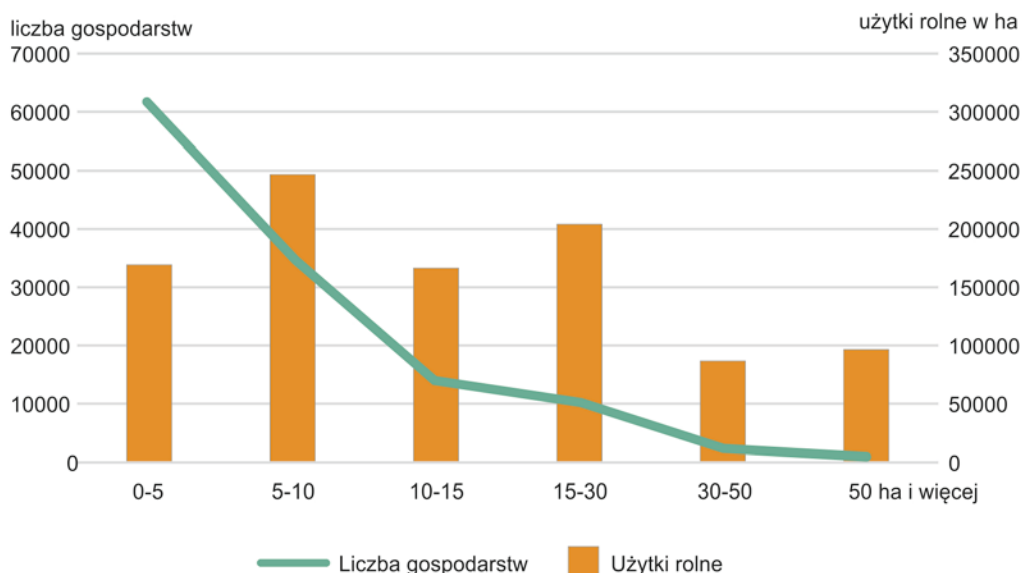
Użytki rolne posiadało 124,5 tys. gospodarstw, w tym 123,3 tys. o powierzchni użytków powyżej 1 ha (z czego 99,9% to gospodarstwa indywidualne).

Wykres 3. **Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.**

W 2016 r. **powierzchnia użytków rolnych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 970,0 tys. ha, stanowiąc 87,7% ogólnej powierzchni tych gospodarstw. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych ogółem, przypadająca na 1 gospodarstwo w 2016 r. wyniosła 7,79 ha.

Wykres 4. **Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2016 r.**

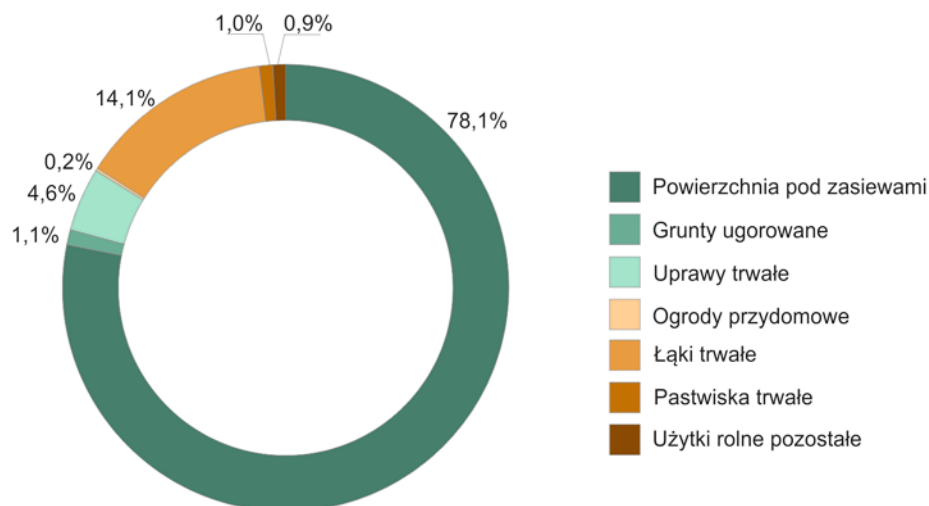

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej zajmowały powierzchnię 961,6 tys. ha i stanowiły 99,1% powierzchni użytków rolnych ogółem.

Powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach rolnych oraz liczbę gospodarstw w 2016 r. ilustruje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba gospodarstw	Powierzchnia	
		w ha	w % użytków rolnych ogółem
Użytki rolne ogółem	124521	970022	100,0
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	124474	961608	99,1
grunty orne	119610	768382	79,2
pod zasiewami	112831	757192	78,1
grunty ugorowane	6779	11190	1,1
uprawy trwałe	12365	44244	4,6
w tym sady	12013	43417	4,5
ogrody przydomowe	17866	1957	0,2
łąki trwałe	72784	137113	14,1
pastwiska trwałe	6771	9913	1,0
użytki rolne pozostałe	7246	8414	0,9

Wykres 5. Użytki rolne w gospodarstwach rolnych ogółem w 2016 r.

Powierzchnia gruntów ugorowanych (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie w plonie głównym) wyniosła 11,2 tys. ha, stanowiąc 1,1% powierzchni użytków rolnych ogółem i zmalała o 0,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Powierzchnia upraw trwałych wyniosła 44,2 tys. ha, stanowiąc 4,6% użytków rolnych ogółem. Powierzchnia sadów wyniosła 43,4 tys. ha, stanowiąc 98,1% powierzchni upraw trwałych i wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 12,4%.

Powierzchnia ogrodów przydomowych zwiększyła się o 46,9% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 2,0 tys. ha, stanowiąc 0,2% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia łąk trwałych wyniosła 137,1 tys. ha, co oznacza, że w porównaniu z 2015 r. ich powierzchnia nie uległa zmianie, stanowiły one 14,1% użytków rolnych ogółem.

Pastwiska trwale w gospodarstwach rolnych zajmowały powierzchnię 9,9 tys. ha, tj. o 12,7% mniej niż w 2015 r., a ich udział w powierzchni użytków rolnych ogółem wyniósł 1,0%.

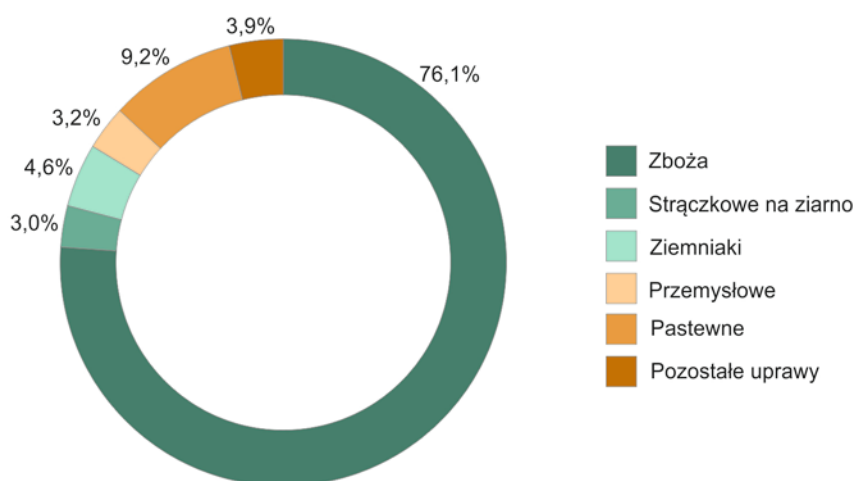
Powierzchnia zasiewów w 2016 r. wyniosła 757,2 tys. i była mniejsza o 1,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, a ich odsetek w powierzchni użytków rolnych ogółem ukształtował się na poziomie 78,1%.

W 112,7 tys. gospodarstw indywidualnych zasiewy zajmowały 745,2 tys. ha, stanowiąc 98,4% ogólnej powierzchni zasiewów.

W strukturze zasiewów dominowały zboża zajmując 76,1% ogólnej powierzchni zasiewów, następnie rośliny pastewne – 9,2%, ziemniaki – 4,6%. Rośliny przemysłowe stanowiły 3,1% ogólnej powierzchni zasiewów, pozostałe uprawy – 3,9%, a rośliny strączkowe na ziarno – 3,0% (zajmując 22,8 tys. ha).

Powierzchnia użytków rolnych pozostałych wyniosła 8,4 tys. ha, stanowiła 0,9% powierzchni użytków rolnych ogółem i była o 26,4% większa od powierzchni z roku poprzedniego.

Wykres 6. **Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów w 2016 r.**

Powierzchnię zasiewów^a według grup ziemiopłodów i użytkowników ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^b	Strączkowe na ziarno ^c	Ziemniaki ^d	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe ^d
W HEKTARACH							
OGÓŁEM	757192	576139	22790	35113	23792	69568	29790
w tym gospodarstwa indywidualne	745169	568565	22426	34382	21916	68466	29414
W ODSETKACH (struktura pionowa)							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym gospodarstwa indywidualne	98,4	98,7	98,4	97,9	92,1	98,4	98,7
W ODSETKACH (struktura pozioma)							
OGÓŁEM	100,0	76,1	3,0	4,6	3,1	9,2	3,9
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	76,3	3,0	4,6	2,9	9,2	3,9

a Według siedziby użytkownika. *b* Zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe. *c* Do 2015 r. strączkowe jadalne. *d* Bez powierzchni w ogrodach przydomowych.

III. PRODUKCJA ROŚLINNA

1. Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) w 2016 r. wyniosła 576,1 tys. ha i była mniejsza od powierzchni z 2015 r. o 12,3 tys. ha (o 2,1%), natomiast w porównaniu ze średnią z lat 2011-2015 była mniejsza o 13,5 tys. ha (o 2,3%).

Powierzchnię zasiewów, plony i zbiory zbóż przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2011-2015 ^a = =100	2015=100	
OGÓŁEM					
Powierzchnia w ha	589665	588478	576139	97,7	97,9
Plony z 1 ha w dt	32,3	30,5	33,4	103,4	109,5
Zbiory w t	1906671	1797286	1922936	100,9	107,0
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI					
Powierzchnia w ha	563890	554978	544075	96,5	98,0
Plony z 1 ha w dt	31,4	30,3	31,1	99,0	102,6
Zbiory w t	1769123	1684131	1691399	95,6	100,4

^a Przeciętne roczne.

Powierzchnia uprawy **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła w 2016 r. 544,1 tys. ha, z tego powierzchnia zbóż ozimych – 302,7 tys. ha (55,6%), natomiast zbóż jarych 241,4 tys. ha (44,4%). W porównaniu z rokiem 2015 udział zbóż ozimych zmniejszył się aż o 7,6 p. proc.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 308,0 tys. ha, tj. mniejszej niż w 2015 r. o 17,3 tys. ha (o 5,3%). Udział zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 56,6%, tj. o 2,0 p. proc. mniej niż w roku poprzednim.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano 236,1 tys. ha, tj. o 6,4 tys. ha (o 2,8%) więcej niż w roku poprzednim, a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrósł o 2,0 p. proc. do 43,4%.

W 2016 r. plony **zbóż ogółem** oszacowano na 33,4 dt/ha, tj. więcej od uzyskanych w roku 2015 i średnich plonów z lat 2011-2015 odpowiednio o 2,9 dt/ha (o 9,5%) i o 1,1 dt/ha (o 3,4%).

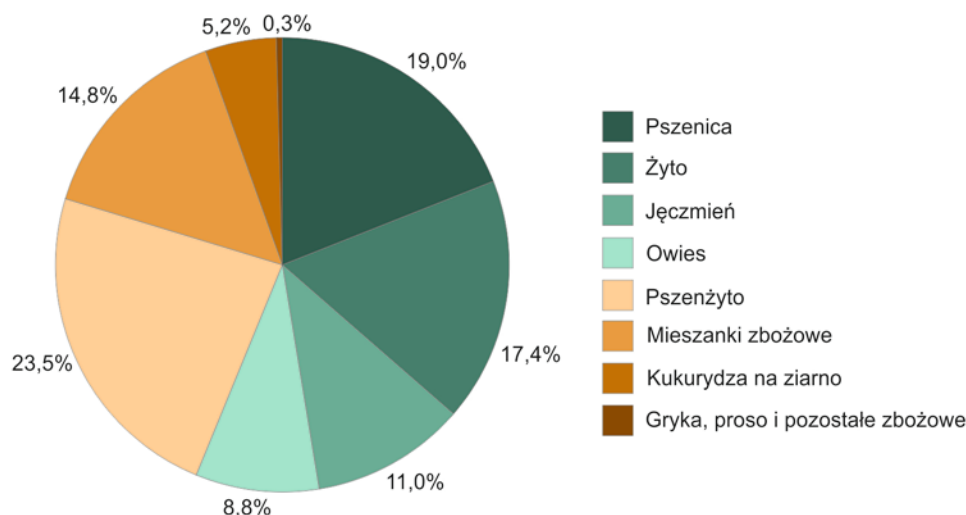
Plony prawie wszystkich gatunków zbóż, z wyjątkiem pszenicy ozimej (spadek o 3,6%) i gryki (spadek o 6,7%) były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim, w tym największy wzrost plonów zanotowano w uprawie kukurydzy na ziarno (o 110,6%).

Pomimo niekorzystnych warunków zimowania zbóż i dużych strat zimowych, uzyskane w 2016 r. wyższe plony w stosunku do 2015 r. jak i średnich plonów z lat 2011-2015, były wynikiem przede wszystkim sprzyjających warunków wilgotnościowych w czerwcu i lipcu, tj. w miesiącach największego zapotrzebowania zbóż na wodę.

Plony zbóż ozimych (w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi) ukształtowały się na poziomie 32,0 dt/ha i były niższe w porównaniu z rokiem 2015

o 0,6%, natomiast produkcja ziarna zbóż ozimych wyniosła 967,3 tys. t i była niższa od uzyskanej w roku poprzednim o 161,7 tys. t (o 14,3%). Tak duży spadek zbiorów zbóż ozimych wynikał głównie z zimowych strat w zasiewach, spowodowanych przez styczniowe spadki temperatur powietrza (poniżej -20°C) i konieczność zaorania wielu plantacji. Plantacje te w większości obsiano uprawami jarymi.

Wykres 7. **Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2016 r.**

Plony zbóż ozimych kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	z 1 ha w dt			2011-2015 ^a = =100	2015=100
Pszenica	40,0	38,4	37,0	92,5	96,4
Żyto	25,1	24,5	25,2	100,4	102,9
Jęczmień	34,4	31,4	32,1	93,3	102,2
Pszenżyto	35,2	33,8	34,6	98,3	102,4
Mieszanki zbożowe	32,2	31,5	31,8	98,8	101,0

^a Przeciętne roczne.

Plony zbóż jarych wyniosły 30,0 dt/ha i były większe od uzyskanych w roku poprzednim o 10,3%, natomiast zbiory wyniosły 724,1 tys. t i były wyższe o 168,9 tys. t (o 30,4%) – zarówno w wyniku wyższych plonów jak też zwiększonej powierzchni ich zasiewów (o 18,1%).

Plony zbóż jarych ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	z 1 ha w dt			2011-2015 ^a = =100	2015=100
Pszenica	33,4	28,8	31,6	94,6	109,7
Jęczmień	31,6	30,1	30,9	97,8	102,7
Owies	26,8	24,1	27,6	103,0	114,5
Pszenżyto	31,2	28,1	30,6	98,1	108,9
Mieszanki zbożowe	29,9	26,5	30,0	100,3	113,2

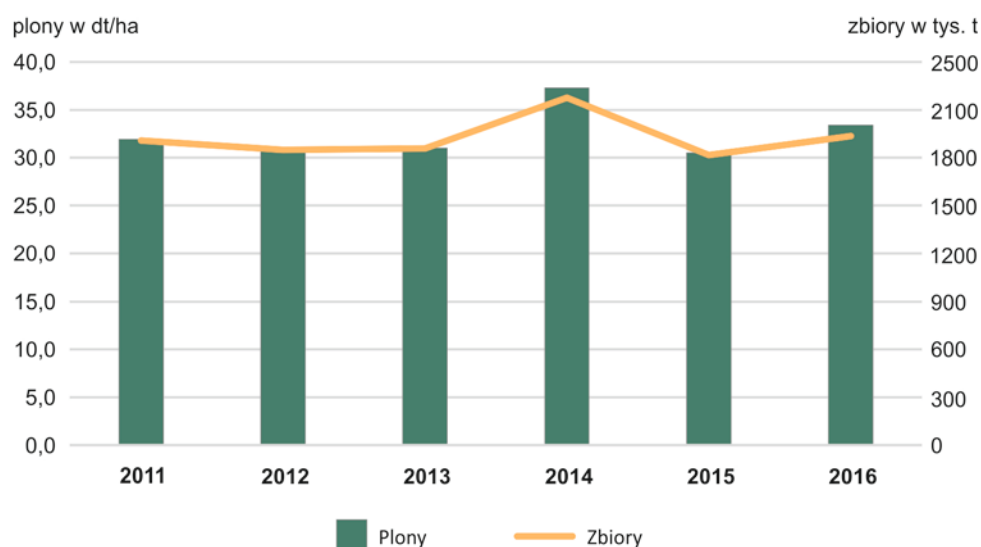
^a Przeciętne roczne.

Zbiory zbóż ogółem w 2016 r. wyniosły 1922,9 tys. t i były wyższe od zbiorów uzyskanych w 2015 r., jak i średniej z lat 2011-2015, odpowiednio o 125,6 tys. t (o 7,0%) i o 16,3 tys. t (o 0,9%). Wzrost produkcji ziarna zbóż w porównaniu z rokiem poprzednim był wynikiem wyższego plonowania, szczególnie zbóż jarych.

Zbiory zbóż intensywne (przy plonach na poziomie 33,8 dt/ha) wyniosły 1041,6 tys. t i były niższe od uzyskanych w 2015 r. o 58,3 tys. t (o 5,3%).

Zbiory zbóż ekstensywne (przy plonach na poziomie 27,5 dt/ha) były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 65,6 tys. t (o 11,2%) i wyniosły 649,8 tys. t.

Wykres 8. **Plony i zbiory zbóż**

Powierzchnia kukurydzy uprawianej na ziarno w 2016 r. wyniosła 30,4 tys. ha i była o 0,2 tys. ha (o 0,7%) mniejsza od powierzchni odnotowanej w 2015 r., a w stosunku do średniej z lat 2011-2015 zwiększyła się o 6,9 tys. ha (o 29,3%).

Plony ziarna kukurydzy ukształtowały się na poziomie 75,4 dt/ha i były ponad 2-krotnie wyższe od niskich plonów z roku poprzedniego (wzrost o 110,6%), natomiast zbiory wyniosły 229,5 tys. t, tj. o 119,8 tys. t (o 109,3%) więcej od uzyskanych w 2015 r.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) w 2016 r. wyniosła 35,6 tys. ha i była mniejsza niż przed rokiem o 0,7 tys. ha (o 2,0%), a od średniej z pięcioletnia 2011-2015 o 3,8 tys. ha mniejsza (o 9,7%).

Warunki wegetacji, od posadzenia do połowy czerwca, były mało korzystne dla uprawy ziemniaków. Występujące w drugiej połowie czerwca i w lipcu opady deszczu znacznie poprawiły stan plantacji ziemniaków, zwłaszcza odmian późniejszych i później posadzonych. Warunki pogodowe w lipcu i sierpniu (zbliżone do optymalnych), były bardzo korzystne dla plonowania tego gatunku. Wysokie temperatury powietrza oraz dobre uwilgotnienie gleby sprzyjały zawiązywaniu bulw oraz intensywnemu wzrostowi. Niewielkie były też uszkodzenia plantacji przez zarazę ziemniaka. Wykopki ziemniaków rozpoczęto w sierpniu, a zakończono w drugiej dekadzie października.

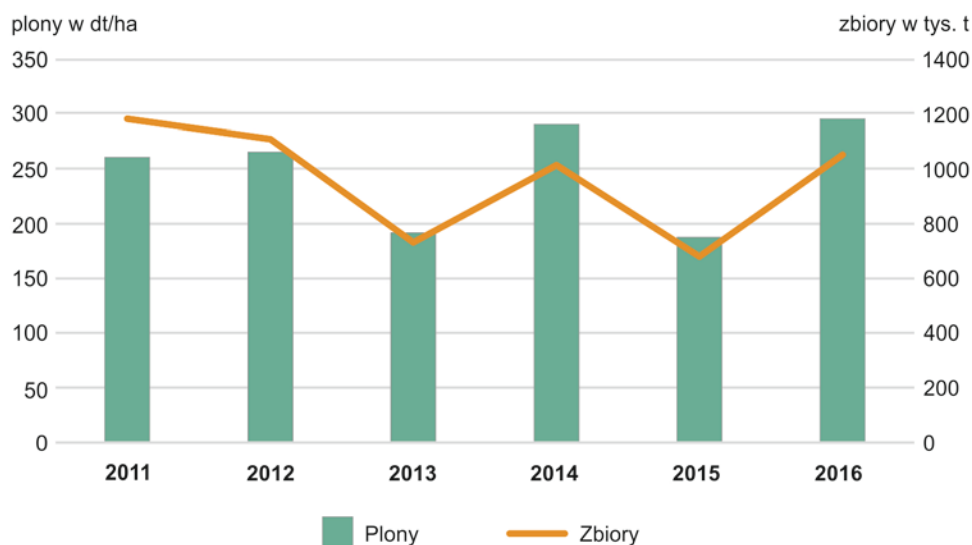
Produkcję ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2011-2015 ^a = =100	2015=100
Powierzchnia w ha	39395	36299	35575	90,3	98,0
Plony z 1 ha w dt	240	188	296	123,3	157,4
Zbiory w t	946640	680954	1053704	111,3	154,7

^a Przeciętne roczne.

Pomimo występowania regionalnie zróżnicowanych warunków pogodowych w okresie wegetacji ziemniaków, **plonowanie** tego gatunku w 2016 r. było rekordowo wysokie i wyniosło 296 dt/ha, tj. o 108 dt/ha (o 57,4%) więcej w porównaniu z rokiem 2015 i o 56 dt/ha (o 23,3%) w porównaniu ze średnią z lat 2011-2015.

Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych) wyniosły 1053,7 tys. t i były wyższe zarówno od zbiorów uzyskanych w roku poprzednim, jak i od średnich zbiorów z lat 2011-2015 odpowiednio o 372,7 tys. t (o 54,7%) i o 107,1 tys. t (o 11,3%).

Wykres 9. **Plony i zbiory ziemniaków****Buraki cukrowe**

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2016 r. wyniosła 6,0 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 0,9 tys. ha (o 17,4%), natomiast mniejsza od średniej z lat 2011-2015 o 0,3 tys. ha (o 5,1 %).

Warunki pogodowe w okresie wiosny, z uwagi na chłodne noce i niedostateczne uwilgotnienie gleby, nie sprzyjały wschodom i wzrostowi buraków cukrowych. Ciepły początek maja oraz późniejsze opady deszczu poprawiły stan plantacji. Przebieg warunków pogodowych w czerwcu, lipcu i sierpniu sprzyjał intensywnemu wzrostowi buraków, a we wrześniu dorastaniu korzeni, jak i gromadzeniu się w nich cukru. Tak korzystne warunki pogodowe pozwoliły na uzyskanie wysokich plonów i zbiorów buraków cukrowych. Kampanię cukrowniczą rozpoczęto w pierwszej połowie września i w większości rejonów uprawy buraków cukrowych zbiór zakończono w drugiej połowie listopada.

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 552 dt/ha i były wyższe zarówno od plonów uzyskanych w 2015 r. jak i średnich plonów z lat 2011-2015 odpowiednio o 41 dt/ha (o 8,0%) i o 14 dt ha (o 2,6%).

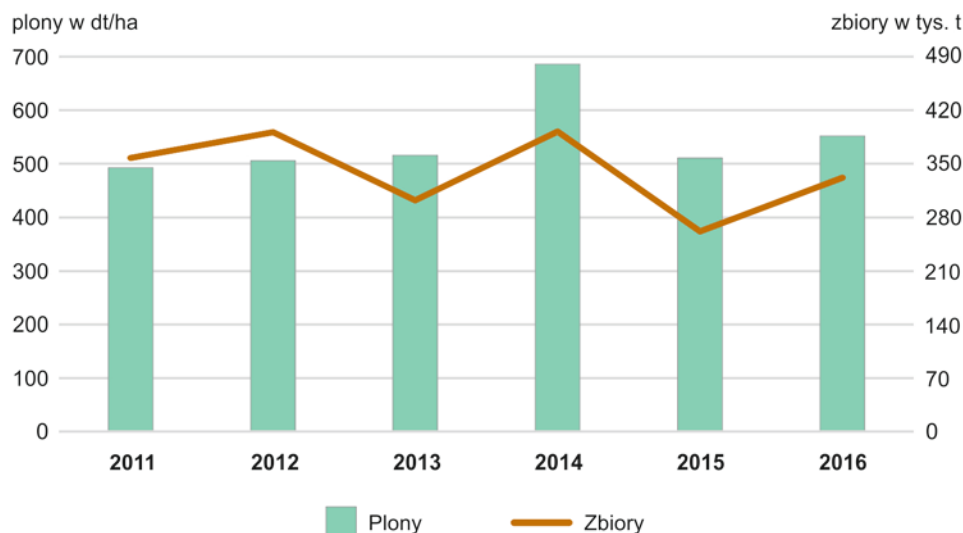
Produkcję buraków cukrowych ilustruje poniższe zestawienie^a:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^b	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2011-2015 ^b = =100	2015=100
Powierzchnia w ha	6305	5097	5984	94,9	117,4
Plony z 1 ha w dt	538	511	552	102,6	108,0
Zbiory w t	339299	260703	330144	97,3	126,6

^a Dostarczonych do cukrowni. ^b Przeciętne roczne.

Zbiory buraków cukrowych w 2016 r. wyniosły 330,1 tys. t, tj. więcej o 69,4 tys. t (o 26,6%) od niskich zbiorów uzyskanych w 2015 r. ale o 9,2 tys. t (o 2,7%) mniej od średnich zbiorów z lat 2011-2015.

Wykres 10. **Plony i zbiory buraków cukrowych**

Rośliny oleiste

Produkcja roślin oleistych w 2016 r. wyniosła niecałe 40,6 tys. t, przy osiągniętym średnim plonie 22,8 dt/ha i powierzchni uprawy 17,8 tys. ha.

Produkcję roślin oleistych przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2011-2015 ^a = =100	2015=100	
OGÓLEM					
Powierzchnia w ha	20727	25804	17808	85,9	69,0
Plony z 1 ha w dt	24,9	25,7	22,8	91,6	88,7
Zbiory w t	51510	66198	40561	78,7	61,3
w tym RZEPAK I RZEPIK					
Powierzchnia w ha	18852	23310	15994	84,8	68,6
Plony z 1 ha w dt	26,1	27,2	23,9	91,6	87,9
Zbiory w t	49160	63480	38278	77,9	60,3

^a Przeciętne roczne.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła 16,0 tys. ha i była mniejsza od powierzchni z 2015 r. o 7,3 tys. ha (o 31,4%) i od średniej z lat 2011-2015 o 2,9 tys. ha (o 15,2%).

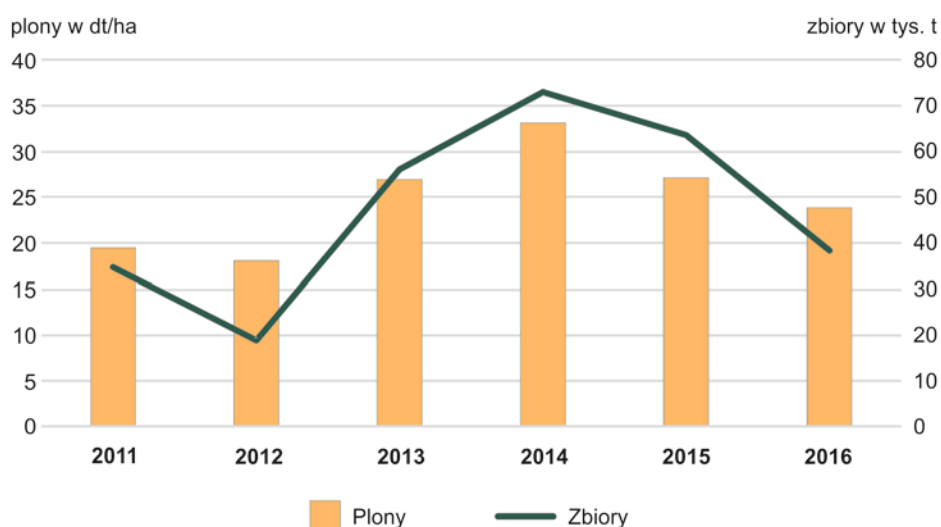
W 2016 r. zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły 15,2% ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku, wobec 5,4% w 2015 r.

Większość plantacji rzepaku ozimego pod zbiory w 2016 r. zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych. Mimo niedoboru wilgoci w okresie siewów, kiełkowania ziarna i wschodów, rośliny rzepaku przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Duże straty zimowe na plantacjach rzepaku i rzepiku ozimego, powstałe w wyniku styczniowych mrozów, spowodowały konieczność zaorania wielu plantacji i zwiększenia powierzchni zasianej rzepakiem jarym. W związku z gorszymi niż w poprzednim roku warunkami zimowania i niedostateczną ilością opadów w okresie wiosny, plony rzepaku zarówno ozimego jak i jarego są niższe niż przed rokiem.

Plony rzepaku i rzepiku ogółem oceniono na 23,9 dt/ha, tj. mniej od uzyskanych w 2015 r. o 3,3 dt/ha (o 12,1%) oraz mniej od średniej z lat 2011-2015 o 2,2 dt/ha (o 8,4%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem wyniosły 38,3 tys. t, tj. mniej o 25,2 tys. t (o 39,7%) od ubiegłorocznych i o 10,9 tys. t (o 22,1%) od średnich zbiorów z lat 2011-2015.

Wykres 11. **Plony i zbiory rzepaku i rzepiku**

2. Produkcja upraw pastewnych

Produkcja upraw pastewnych w 2016 r. wyniosła:

- **z trwałych użytków zielonych** – 4428,4 tys. t (w przeliczeniu na zieloną masę) i była wyższa od produkcji w 2015 r. o 874,7 tys. t (o 24,6%) i od średnich zbiorów z lat 2011-2015 o 43,9 tys. t (o 1,0%),
- **polowych upraw pastewnych** – 2857,9 tys. t, tj. więcej o 1202,2 tys. t (o 72,6%) w porównaniu z rokiem poprzednim i o 544,8 tys. t (o 23,6%) więcej od średnich zbiorów z pięciolecia (2011-2015),

- **poplonów i wsiewek na paszę** – 171,7 tys. t, tj. o 37,7 tys. t (o 28,2%) więcej od produkcji w roku poprzednim, ale o 78,1 tys. t (o 31,3%) mniej od średniej z lat 2011-2015.

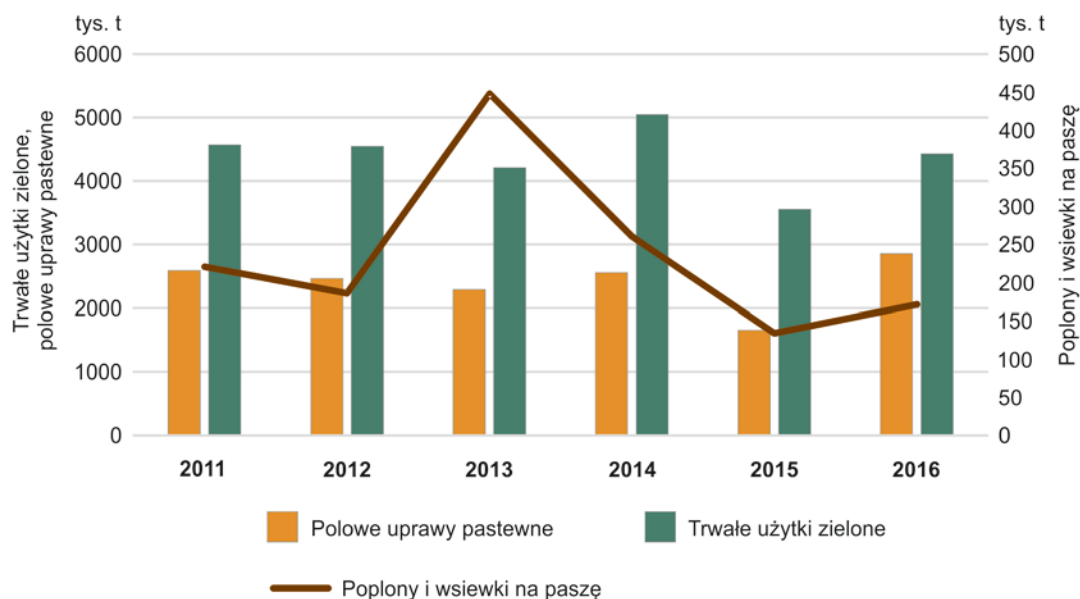
Zbiory roślin pastewnych na paszę kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w tonach			2011- -2015 ^a = =100	2015=100
Trwale użytki zielone	4384564	3553773	4428444	101,0	124,6
łąki trwałe	3989009	3371713	4231744	106,1	125,5
pastwiska trwałe	395555	182060	196700	49,7	108,0
Polowe uprawy pastewne	2313095	1655687	2857922	123,6	172,6
okopowe pastewne	41473	17430	20539	49,5	117,8
kukurydza na zielonkę	1845909	1327681	2346072	127,1	176,7
strączkowe pastewne na zielonkę.....	27083	42860	89719	331,3	209,3
motylkowe drobnonasienne na zielonkę ^b	398630	267716	401592	100,7	150,0
Poplony i wsiewki	249831	133986	171709	68,7	128,2

a Przeciętne roczne. *b* Łącznie z trawami, pastwiskami polowymi i pozostałymi pastewnymi.

W 2016 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych, uprawianych w plonie głównym, wyniosła 216,6 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 10,0 tys. ha (o 4,8%). Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 147,0 tys. ha, stanowiąc 67,9% ogólnej powierzchni paszowej. Powierzchnia ta w stosunku do roku 2015 zmniejszyła się o 1,4 tys. ha (o 0,9%). Polowe uprawy pastewne zwiększyły swój areal w porównaniu z rokiem poprzednim o 11,4 tys. ha (o 19,5%) do poziomu 69,6 tys. ha, stanowiąc 32,1% ogólnej powierzchni paszowej w plonie głównym.

Mimo zróżnicowanych warunków pogodowych w 2016 r., dostateczna ilość wilgoci w glebie, w okresach największego przyrostu masy zielonej, zadecydowała o lepszym plonowaniu wszystkich roślin pastewnych i miała bezpośredni wpływ na wielkość zbiorów. Spadek produkcji pastwisk trwałych, okopowych pastewnych oraz poplonów i wsiewek w porównaniu z latami poprzednimi, wynika głównie z mniejszej powierzchni ich uprawy.

Wykres 12. **Produkcja upraw pastewnych**

2.1. Produkcja z łąk trwałych

Produkcja z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) łącznie z trzech pokosów wyniosła 846,3 tys. t i była większa zarówno od uzyskanej w 2015 r., jak i od średniej z pięciolecia (2011-2015) odpowiednio o 172,0 tys. t (o 25,5%) i o 48,5 tys. t (o 6,1%).

Produkcję z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2011-2015 ^a = =100	2015=100
Powierzchnia w ha	133792	137040	137113	102,5	100,1
Plony z 1 ha w dt	59,6	49,2	61,7	103,5	125,4
Zbiory w t	797802	674343	846349	106,1	125,5

^a Przeciętne roczne.

Stan roślinności na użytkach zielonych po zimie był ogólnie dobry, a wiosenna wegetacja uwarunkowana czynnikami meteorologicznymi, przebiegała bez zakłóceń. Do zbioru I pokosu siana łąkowego przystąpiono w drugiej połowie maja. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że sianokosy przeprowadzono wcześniej i szybko, co przełożyło się na dobrą jakość siana. Rośliny zebrane zostały we właściwej fazie wzrostu o wysokiej wartości pokarmowej. **Plony I pokosu** traw łąkowych (w przeliczeniu na siano) oceniono na 29,5 dt/ha, tj. na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego (wzrost o 0,3%).

Warunki wegetacji roślinności łąkowej po zbiorze I pokosu siana były na ogół dobre, chociaż regionalnie zróżnicowane. Rosnąca temperatura powietrza i dobre zaopatrzenie roślin w wodę w końcu czerwca i w lipcu, sprzyjały wzrostowi traw i miały główny wpływ na przyrost biomasy na łąkach. **Plony II pokosu** siana wyszacowano na 21,9 dt/ha, tj. o 67,2% więcej od bardzo niskich plonów II pokosu siana w 2015 r. Częste opady deszczu w okresie zbiorów II pokosu traw utrudniały dosuszenie siana i miały niekorzystny wpływ na jego wartość paszową.

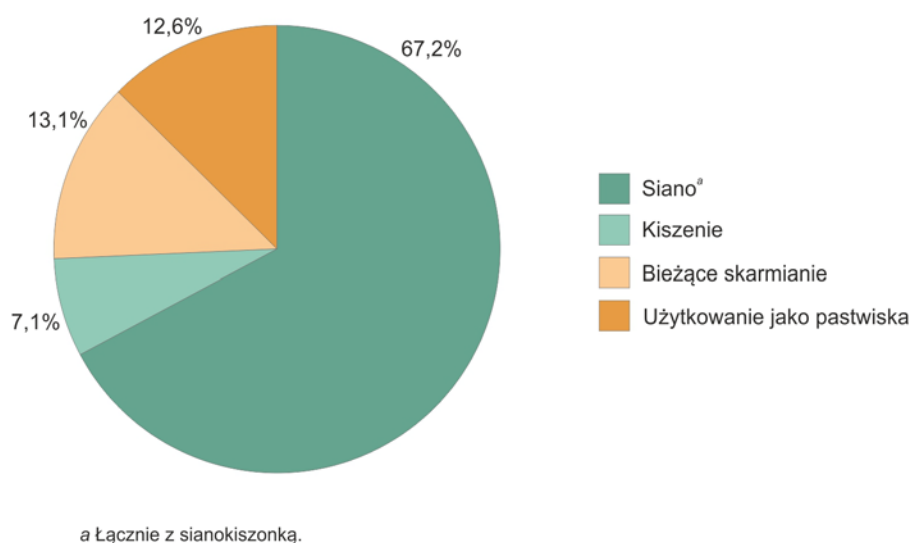
Mała ilość opadów w drugiej połowie sierpnia i we wrześniu oraz okresy wysokich temperatur powietrza hamowały odrost roślinności łąkowej pod zbiory III pokosu siana. Dobre były jednak warunki do koszenia i suszenia siana w tym okresie. Intensywne opady deszczu w połowie października poprawiły uwilgotnienie gleby, ale jednocześnie utrudniały dosuszenie siana i dokończenie zbiorów z trwałych użytków zielonych. **Plony III pokosu** traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na 10,3 dt/ha, tj. o 51,5% więcej od plonów III pokosu siana w roku ubiegłym.

Łączne plony siana z trzech pokosów wyniosły 61,7 dt/ha, tj. o 12,5 dt/ha więcej (o 25,4%) w porównaniu z rokiem 2015 i o 2,1 dt/ha (o 3,5%) więcej od średniej z lat 2011-2015.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2016 r. wyniosła 137,1 tys. ha i była zbliżona do powierzchni z 2015 r. (wzrost o 0,1%), natomiast w stosunku do średniej z lat 2011-2015 – zwiększyła się o 3,3 tys. ha (o 2,5%).

Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystywanych gospodarczo, tj. skoszonych lecz niezebranych oraz nieeksploatowanych w I pokosie, wyniosła 8,7% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 9,6%, natomiast w III pokosie – 22,6%.

Wykres 13. **Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2016 r.**

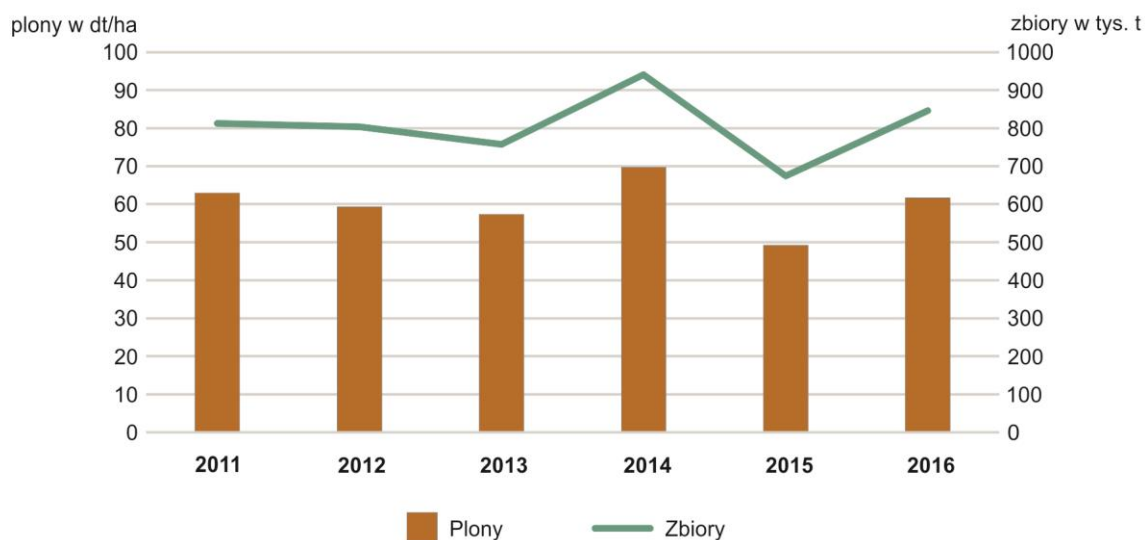

Struktura użytkowania powierzchni łąk trwałych w 2016 r. dla poszczególnych pokosów przedstawiała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z tego łąki					
		z których zebrano trawę			użytkowane jako pastwiska	skoszone lecz niezbrane	nie-eksploatowane
		w postaci siana ^a	jako zielonkę na				
			kiszenie	bieżące skarmianie			
w odsetkach							
I pokos	100,0	67,4	8,3	7,9	7,7	1,5	7,2
II pokos	100,0	60,3	3,8	13,6	12,6	0,9	8,7
III pokos	100,0	30,1	5,5	18,2	23,8	0,8	21,8

^a Łącznie z sianokiszonką.

Wykres 14. Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)

3. Produkcja ogrodnicza

W 2016 roku zbiory warzyw gruntowych i spod osłon wyniosły 671,3 tys. ton i były wyższe od zbiorów uzyskanych rok wcześniej o 18,8% oraz o 8,5% wyższe od średnich zbiorów z lat 2011-2015.

Zbiory owoców ogółem wyniosły 531,8 tys. ton i były wyższe zarówno od zbiorów uzyskanych w 2015 r., jak od średniej z lat 2011-2015 (odpowiednio o 9,8% i o 13,2%).

Produkcję warzyw i owoców ilustruje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w tonach			2011-2015 ^a = =100	2015=100
Warzywa ogółem	618615	564970	671333	108,5	118,8
w tym gruntowe	532330	452447	557151	104,7	123,1
Owoce	469745	484329	531842	113,2	109,8

a Przeciętne roczne.

Warzywa gruntowe

W omawianym okresie ogólna powierzchnia warzyw gruntowych wyniosła 17,9 tys. ha i była wyższa o 3,1% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększenie areалу uprawy odnotowano przede wszystkim dla pozostałych warzyw gruntowych (o 24,0%) oraz marchwi jadalnej i cebuli. Powierzchnia uprawy innych gatunków warzyw uległa zmniejszeniu, przy czym największy spadek odnotowano w uprawach: pomidora (o 15,6%) i ogórka (o 10,4%).

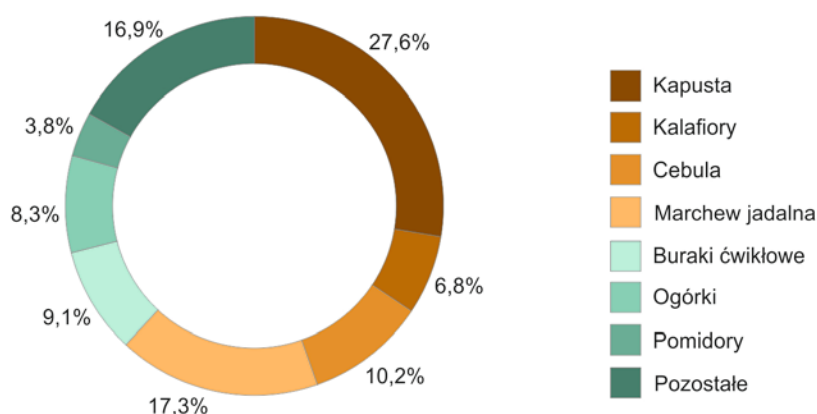
Siewy warzyw gruntowych ze względu na wczesną wiosnę rozpoczęły się dość wcześnie. Sytuacja agrometeorologiczna podczas siewów i wschodów warzyw była na ogół korzystna i sprzyjała równym wschodom i początkowemu wzrostowi roślin. Nawet późniejsze spadki temperatur powietrza, szczególnie nocą, nie przyhamowały wzrostu warzyw. W dalszej części sezonu wegetacyjnego warunki do dalszego rozwoju i wzrostu warzyw gruntowych były korzystne. Ciepło i dostateczna ilość wilgoci w glebie zapewniły dobre warunki dla plonowania zarówno odmian wcześniejszych jak i późniejszych, a także ciepłolubnych (ogórek, pomidor). Również jesień z wystarczającą ilością opadów atmosferycznych korzystnie wpłynęła na przyrost masy i dobre plonowania późnych odmian warzyw gruntowych.

Łączne zbiory warzyw gruntowych w 2016 r. wyniosły 557,2 tys. ton i w skali roku były wyższe o 23,1%. Zbiory większości gatunków warzyw gruntowych były na wyższym poziomie niż w 2015 r., z wyjątkiem pomidorów, których niższy zbiór wynikał ze zmniejszenia areálu uprawy tego gatunku.

Produkcja warzyw gruntowych przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2011-2015 ^a = =100	2015=100
POWIERZCHNIA w ha					
OGÓŁEM	18262	17395	17938	98,2	103,1
Kapusta	2966	2947	2715	91,5	92,1
Kalafiory	972	1034	1012	104,1	97,9
Cebula	2205	2102	2197	99,6	104,5
Marchew jadalna	2333	2138	2146	92,0	100,4
Buraki ćwikłowe	1293	1200	1171	90,6	97,6
Ogórki	2597	2401	2151	82,8	89,6
Pomidory	920	918	775	84,2	84,4
Pozostałe ^b	4977	4655	5771	116,0	124,0
PLONY z 1 ha w dt					
Kapusta	479	440	566	118,1	128,6
Kalafiory	307	302	377	122,8	124,8
Cebula	253	222	258	102,0	116,2
Marchew jadalna	415	339	449	108,2	132,4
Buraki ćwikłowe	389	315	432	111,1	137,1
Ogórki	175	161	216	123,4	134,2
Pomidory	234	231	272	116,2	117,7
Pozostałe ^b	182	160	163	89,6	101,9
ZBIORY w t					
OGÓŁEM	532330	452447	557151	104,7	123,1
Kapusta	141966	129658	153617	108,2	118,4
Kalafiory	29887	31254	38175	127,7	122,1
Cebula	55842	46744	56722	101,6	121,3
Marchew jadalna	96777	72447	96366	99,6	133,0
Buraki ćwikłowe	50296	37827	50599	100,6	133,8
Ogórki	45315	38755	46395	102,4	119,7
Pomidory	21518	21194	21063	97,9	99,4
Pozostałe ^b	90730	74568	94214	103,8	126,3

^a Przeciętne roczne. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Wykres 15. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2016 r.****Owoce z drzew**

Produkcja owoców z drzew w 2016 r. wyniosła 478,1 tys. ton, tj. o 9,3 % więcej od zbiorów uzyskanych w roku 2015 i o 11,8% więcej od średniej z lat 2011-2015. Wyższa produkcja dotyczyła wszystkich gatunków drzew owocowych, a w szczególności śliwek i wiśni – wzrost o ponad 20%. Przewymowanie drzew i krzewów w okresie zimy 2015/2016 było na ogół dobre i nie zanotowano znacznych strat zimowych w sadach. Łagodna zima przyczyniła się natomiast do wzrostu populacji szkodników. Wiosenne wznowienie wegetacji nastąpiło wcześniej, co spowodowało przyspieszone kwitnienie drzew owocowych. Drzewa owocowe kwitły na ogół obficie, jednak z uwagi na niskie temperatury powietrza miał miejsce słabszy oblot pszczół. Nie zaobserwowano strat wiosennych na plantacjach drzew owocowych, a dobre warunki agrometeorologiczne w dalszej części sezonu wegetacyjnego sprzyjały rozwojowi roślin sadowniczych. Opad czerwcowy przerzedził zawiązki w stopniu, który pozwolił na dobry wzrost pozostałych na drzewach owoców. Utrzymująca się latem i jesienią bardzo korzystna aura sprzyjała dorastaniu i wybarwianiu owoców zbieranych jesienią. W czasie zbiorów nie zanotowano przymrozków.

Produkcję owoców z drzew przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2011-2015 ^a = =100	2015=100	
POWIERZCHNIA w ha					
OGÓLEM	28215	27118	27044	95,8	99,7
Jabłonie	19083	19263	19367	101,5	100,5
Grusze	1295	1170	1022	78,9	87,4
Śliwy	2357	1928	2036	86,4	105,6

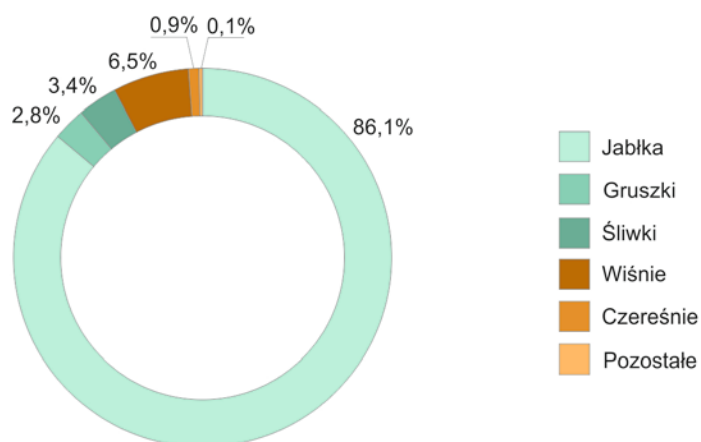
^a Przeciętne roczne.

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2011-2015 ^a = =100	2015=100	
POWIERZCHNIA w ha (dok.)					
Wiśnie	4373	3788	3638	83,2	96,0
Czereśnie	691	613	662	95,8	108,0
Pozostałe ^b	415	356	319	76,9	89,6
PLONY z 1 ha w dt					
Jabłka	195	196	212	108,7	108,2
Gruszki	89	111	133	149,4	119,8
Śliwki	60	69	80	133,3	115,9
Wiśnie	57	68	86	150,9	126,5
Czereśnie	47	64	66	140,4	103,1
Pozostałe ^b	23	35	43	187,0	122,9
ZBIORY w t					
OGÓLEM	427780	437214	478071	111,8	109,3
Jabłka	372973	379362	411348	110,3	108,4
Gruszki	11566	13267	13554	117,2	102,2
Śliwki	14142	13438	16233	114,8	120,8
Wiśnie	24881	25861	31226	125,5	120,7
Czereśnie	3267	4034	4351	133,2	107,9
Pozostałe ^b	950	1252	1359	143,1	108,5

a Przeciętne roczne. *b* Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Wykres 16. **Struktura zbiorów owoców z drzew w 2016 r.**

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 53,8 tys. ton i były wyższe o 14,1% od produkcji owoców z 2015 r. oraz o 28,1% od średniej z lat 2011-2015.

Plantacje krzewów owocowych i plantacje jagodowe przezimowały dobrze, nie odnotowano znaczących strat mrozowych, jak i wiosennych. Kwitnienie krzewów owocowych i plantacji jagodowych było obfite, późniejsze warunki pogodowe sprzyjały dalszej wegetacji.

Plantacje truskawek przezimowały w większości dobrze. Truskawki kwitły obficie i dobrze wiązały owoce, dzięki sprzyjającej temperaturze i wystarczającej ilości opadów.

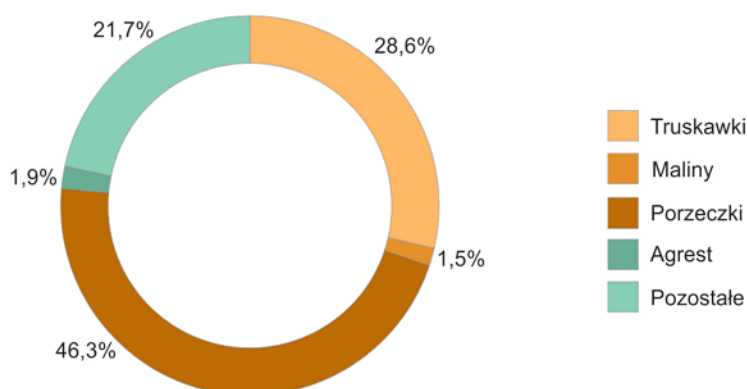
Zbiory truskawek w 2016 r. wyniosły 15,4 tys. ton i były o 9,9% wyższe od zbiorów z 2015 r. i o 30,0% wyższe od średniej z lat 2011-2015.

Produkcja z krzewów owocowych i plantacji jagodowych przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011-2015 ^a	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2011-2015 ^a = =100	2015=100	
POWIERZCHNIA w ha					
Truskawki	2847	2644	2681	94,2	101,4
Maliny	431	387	328	76,1	84,8
Porzeczki	5232	5478	5952	113,8	108,7
Agrest	329	297	297	90,3	100,0
Pozostałe ^b	2635	2688	2980	113,1	110,9
PLONY z 1 ha w dt					
Truskawki	42	53	57	135,7	107,5
Maliny	24	25	25	104,2	100,0
Porzeczki	37	36	42	113,5	116,7
Agrest	33	34	34	103,0	100,0
Pozostałe ^b	33	41	39	118,2	95,1
ZBIORY w t					
OGÓŁEM	41966	47115	53771	128,1	114,1
Truskawki	11844	14011	15399	130,0	109,9
Maliny	1040	1025	809	77,8	78,9
Porzeczki	19333	19889	24854	128,6	125,0
Agrest	1070	1058	1024	95,7	96,8
Pozostałe ^b	8679	11132	11685	134,6	105,0

a Przeciętne roczne. *b* Aronia, borówka wysoka i inne (leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

Wykres 17. **Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2016 r.**

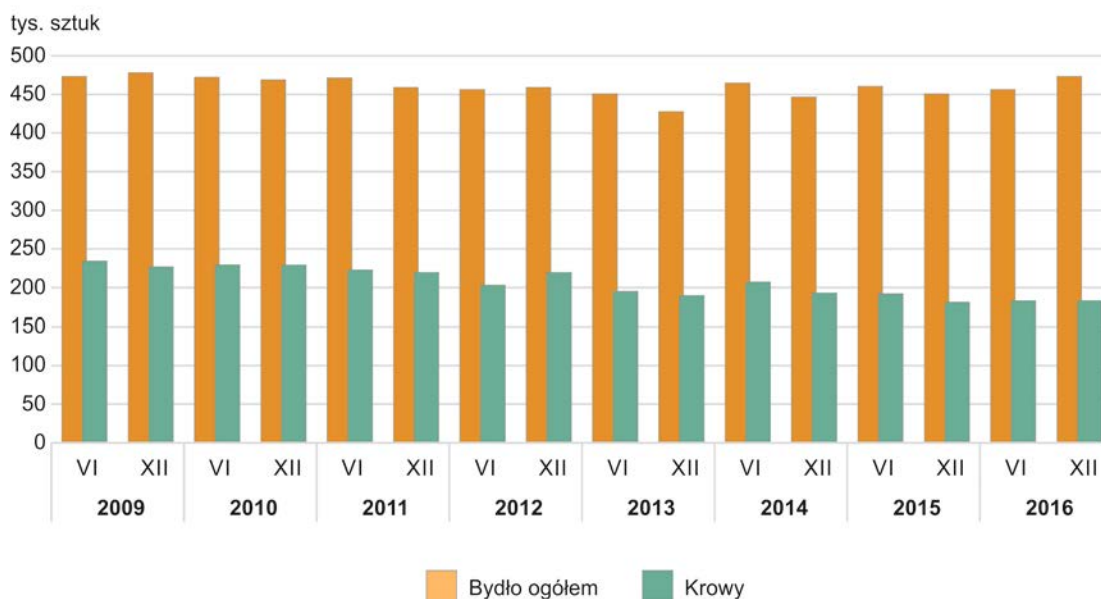

IV. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

1. Bydło

W grudniu 2016 r. pogłowie bydła w województwie łódzkim liczyło 473,2 tys. sztuk i było o 22,7 tys. sztuk (o 5,0%) wyższe niż przed rokiem oraz o 17,0 tys. sztuk (o 3,7%) wyższe od stanu w czerwcu 2016 r.

Wykres 18. **Pogłowie bydła, w tym krów**

Pogłowie krów w grudniu 2016 r. liczyło 183,1 tys. sztuk i było wyższe w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., jak i w porównaniu z czerwcem 2016 r., odpowiednio o 2,2 tys. sztuk i 0,3 tys. sztuk (tj. o 1,2% i o 0,1%).

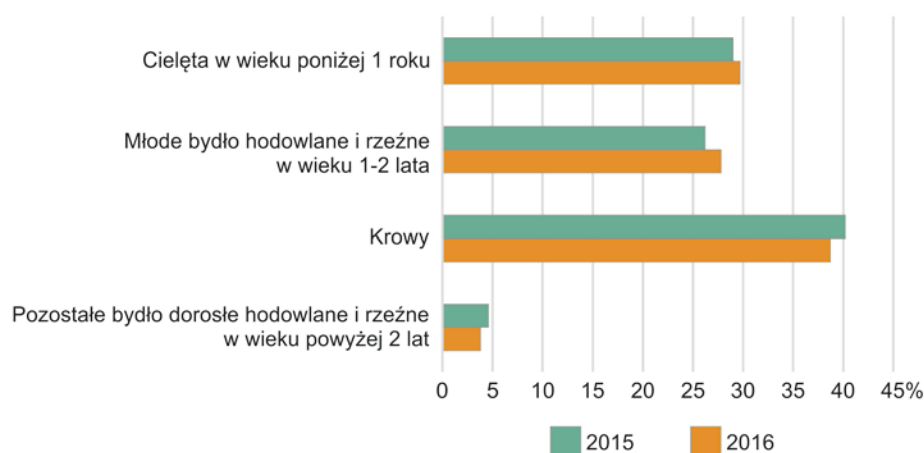
W **gospodarstwach indywidualnych** pogłowie bydła liczyło 469,6 tys. sztuk, co stanowiło 99,2% wojewódzkiego stada bydła. W tej grupie gospodarstw, analogicznie jak w całym województwie, odnotowano wzrost liczebności stada w skali roku o 22,5 tys. sztuk (o 5,0%) jak i w okresie półrocznym (od czerwca 2016 r.) o 17,0 tys. sztuk, tj. o 3,8%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2016 r. wyniosła 48,8 sztuk, wobec 46,3 sztuk w grudniu 2015 r.

W strukturze stada ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2016 r. kształtował się następująco:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku	-	29,7%,
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lata	-	27,8%,
- krowy	-	38,7%,
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne	-	3,8%.

Wykres 19. **Struktura stada bydła**
Stan w grudniu

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła w grudniu 2015 r. zwiększył się udział cieląt (o 0,7 p. proc.) oraz młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 1,6 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział krów (o 1,5 p. proc.) i pozostałego bydła dorosłego (o 0,8 p. proc.).

Wyniki badań pogłowia bydła w 2016 r. wskazują na systematyczny wzrost liczebności wojewódzkiego pogłowia bydła, i tak w czerwcu 2016 r. zaobserwowano zwiększenie stada w okresie półrocznym o 1,3%, a w grudniu analogicznie w okresie półrocznym wzrost o 3,7%. Ponadto zarejestrowano utrzymanie się tendencji zmian w strukturze stada bydła. Wyraźnie zwiększa się udział cieląt i młodego bydła w wieku 1-2 lata, maleje natomiast

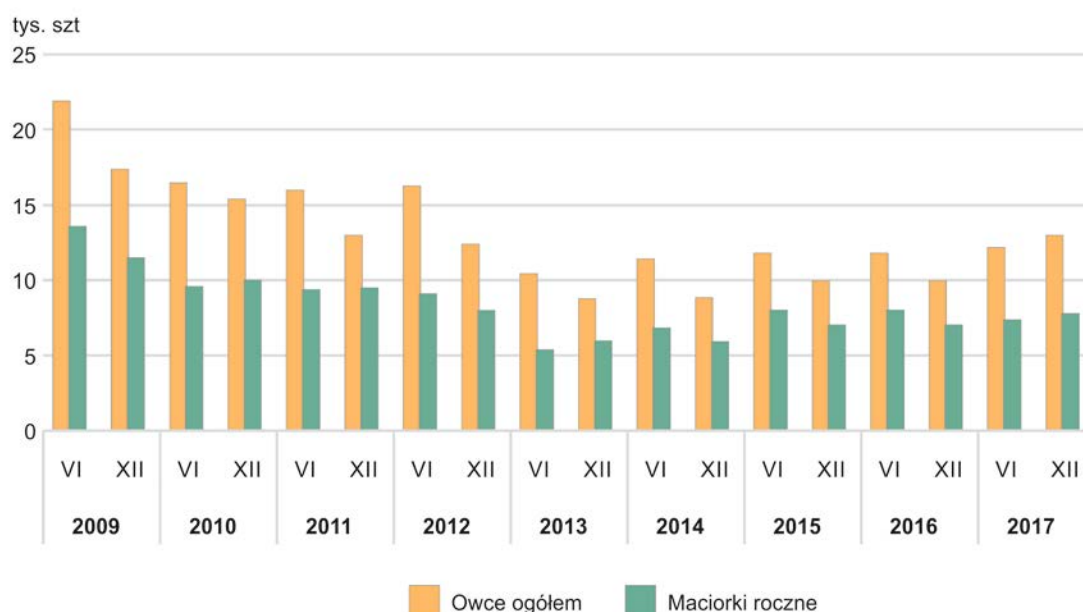
odsetek krów i pozostałego bydła dorosłego. Głównymi czynnikami powodującymi te zmiany był spadek opłacalności produkcji mleka przy jednoczesnym utrzymaniu się korzystnych warunków produkcji żywca wołowego.

2. Owce

Pogłowie owiec w grudniu 2016 r. wyniosło 13,0 tys. sztuk i było o 3,0 tys. sztuk (tj. o 30,5%) wyższe od wielkości zarejestrowanych w grudniu 2015 r. Populacja macierek owczych zwiększyła się w skali roku o 0,8 tys. sztuk (o 10,8%) do poziomu 7,8 tys. sztuk.

W porównaniu ze stanem z czerwca 2016 r., pogłowie owiec wzrosło o 0,8 tys. sztuk (o 6,8%), w tym stado macierek owczych zwiększyło się o 0,4 tys. sztuk, tj. o 5,6%.

Wykres 20. **Pogłowie owiec, w tym macierek jednorocznych i starszych**

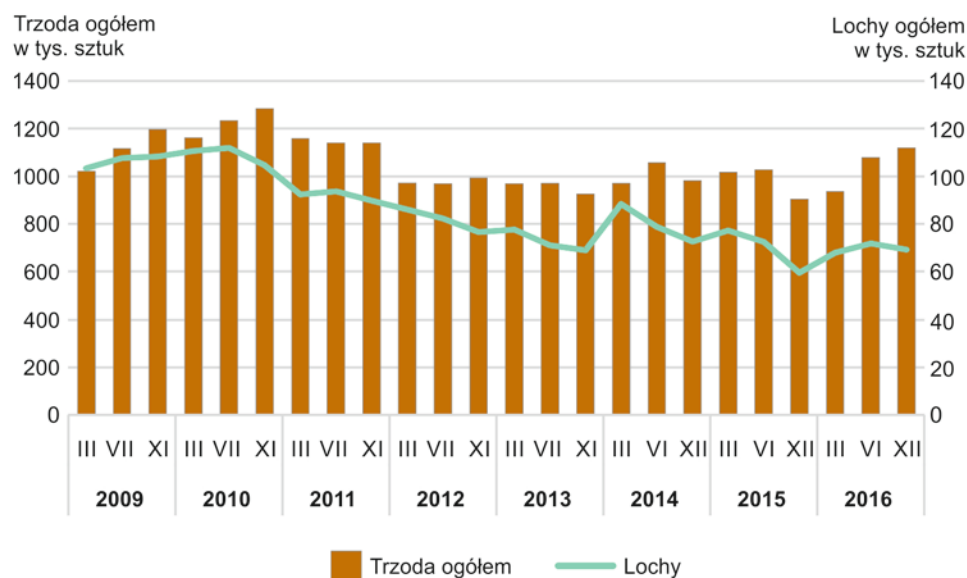
W gospodarstwach indywidualnych pogłowie owiec w grudniu 2016 r. liczyło 12,2 tys. sztuk, co stanowiło 93,4% wojewódzkiego stada owiec. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., jak i czerwcem 2016 r., liczebność stada owiec w tych gospodarstwach wzrosła odpowiednio o 3,0 tys. sztuk i o 1,0 tys. sztuk, (tj. o 32,6% i o 8,7%), w tym stado macierek owczych wzrosło o 0,7 tys. sztuk i o 0,2 tys. sztuk.

W strukturze stada udział macierek (tj. samic, które miały już potomstwo i samice pokrytych po raz pierwszy) wyniósł 59,8% i w porównaniu z grudniem 2015 roku zmniejszył się o 10,7 p. proc.

3. Pogłowie trzody chlewnej

Pogłowie świń w grudniu 2016 r. w województwie łódzkim wyniosło 1119,8 tys. sztuk i było wyższe o 216,0 tys. sztuk (o 23,9%) od stanu w analogicznym okresie 2015 r. oraz o 40,2 tys. sztuk (o 3,7%) od stanu zarejestrowanego w czerwcu 2016 r.

Wykres 21. **Pogłowie trzody chlewnej, w tym loch na chów**

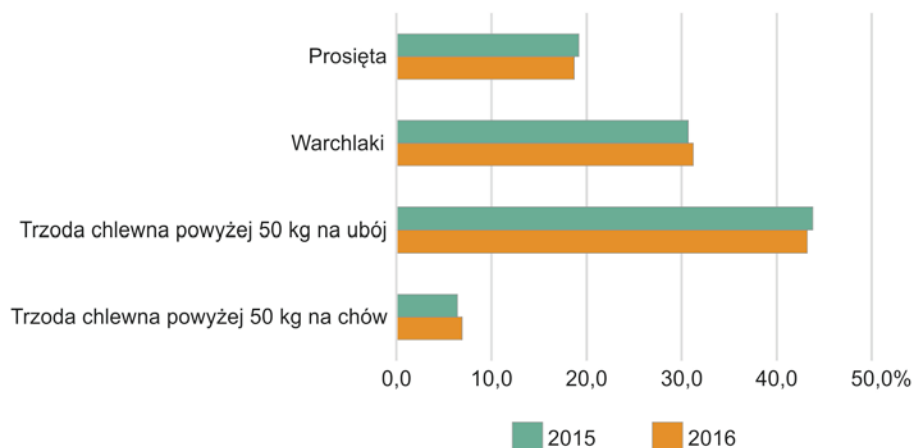
Stado loch na chów w porównaniu z grudniem 2015 r. wzrosło o 9,2 tys. sztuk (o 15,2%) do poziomu 70,2 tys. sztuk, natomiast w porównaniu z czerwcem 2016 r. zmalało o 2,5 tys. sztuk, tj. o 3,4%. Stado loch prośnych zwiększyło się w ciągu roku o 7,2 tys. sztuk (o 17,6%), ale zmalało o 0,7 tys. sztuk (o 1,5%) w porównaniu z czerwcem 2016 r.

W gospodarstwach indywidualnych stado świń liczyło 1096,0 tys. sztuk, tj. 97,9% ogółu pogłowia trzody chlewnej w województwie. Wielkość utrzymywanego w tej grupie gospodarstw stada wzrosła zarówno w porównaniu z grudniem 2015 r., jak i z czerwcem 2016 r. odpowiednio o 215,7 tys. sztuk i o 39,7 tys. sztuk (tj. o 24,5% i o 3,8%).

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem, udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2016 r. wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg	-	19,2%,
- warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	-	30,7%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na ubój	-	43,8%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów	-	6,4%.
w tym lochy na chów razem	-	6,3%,
w tym lochy prośne	-	4,3%.

Wykres 22. **Struktura pogłowia trzody chlewnej**
Stan w grudniu

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody, zarejestrowaną w grudniu 2015 r., zwiększył się udział tuczników (o 0,6 p. proc.) i prosiąt (o 0,5 p. proc.), zmalał natomiast udział warchlaków oraz trzody chlewnej o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów (po 0,5 p. proc.).

W grudniu 2016 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych liczyła 115,4 sztuk wobec 93,0 sztuk w grudniu 2015 r.

Wyniki badań pogłowia trzody chlewnej przeprowadzonych w 2016 r. wskazują na odwrócenie trendu spadkowego w chowie świń. Rejestrowana liczebność stada zwiększała się systematycznie w kolejnych edycjach badania. Liczba pogłowia rejestrowanego w marcu była wyższa o 3,6% od stanu w grudniu 2015 r., a liczebność pogłowia w czerwcu 2016 r. była o 15,3% wyższa od stanu w marcu 2016 r., natomiast pogłowie w grudniu 2016 r. było wyższe o 3,7% od zarejestrowanego w czerwcu 2016 r. Na wzrost zainteresowania rolników tym kierunkiem produkcji główny wpływ miały poprawiające się warunki ekonomiczne tuczy świń.

V. SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2016 r., w stosunku do roku poprzedniego, od producentów rolnych z terenu województwa łódzkiego skupiono mniej: rzepaku, warzyw i owoców. Natomiast więcej niż przed rokiem skupiono zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, mleka krowiego oraz żywca rzeźnego.

Skup produktów rolnych ogółem w ujęciu wartościowym przedstawia poniższe zestawienie:

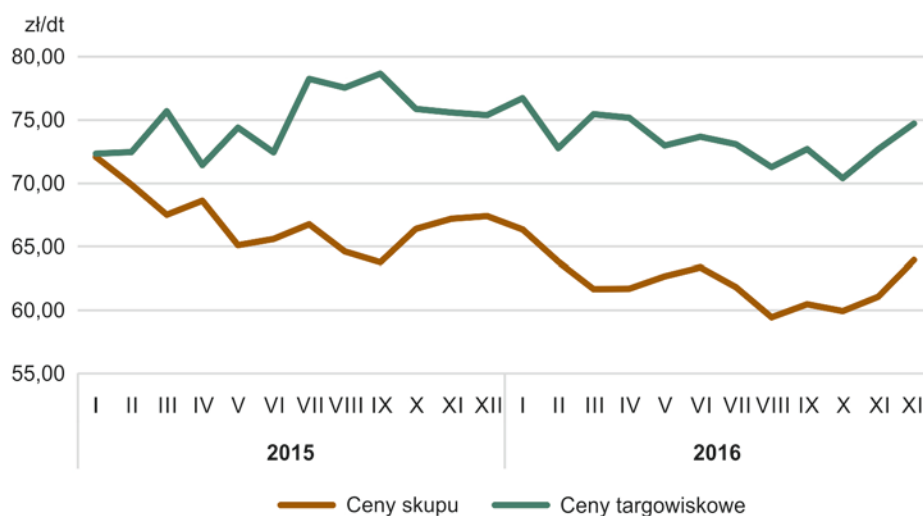
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
	w tysiącach złotych		2015=100
Skup produktów rolnych ogółem	4111057	4077534	99,2
w tym:			
skup produktów roślinnych	924218	810717	87,7
skup produktów zwierzęcych	3186839	3266817	102,5

Zboża

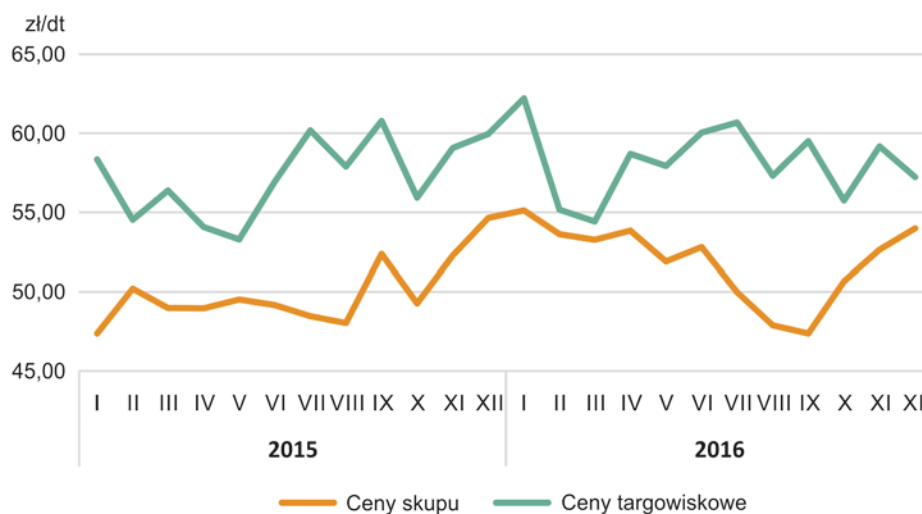
W roku 2016 skupiono 403,3 tys. ton ziarna zbóż ogółem (łącznie z ziarnem siewnym i mieszankami zbożowymi), co oznacza wzrost o 3,6% w odniesieniu do 2015 r., największy wzrost dotyczył gryki (wzrost 24-krotny), prosa (wzrost 6-krotny) oraz kukurydzy (o 55,2%) i jęczmienia (o 9,4%). Niższa niż rok wcześniej była podaż pszenżyta o 19,7% pszenicy o 6,9%, owsa i mieszanek zbożowych o 2,9% oraz żyta o 1,3%.

Ceny skupu zbóż ogółem w 2016 r., w porównaniu z cenami uzyskanymi przez producentów rolnych w 2015 r., były niższe średnio o 2,4%. Niższe były ceny kukurydzy o 13,5%, pszenicy o 7,1% oraz jęczmienia o 2,2%. Wzrosła natomiast średnia cena owsa i mieszanek zbożowych o 16,3%, żyta o 5,1% oraz pszenżyta o 4,7%. Analogiczna sytuacja wystąpiła na targowiskach województwa łódzkiego, gdzie zanotowano spadek cen pszenicy o 2,0% (średnia cena 73,48 zł/dt) i jęczmienia o 1,2% (średnia cena 71,71 zł/dt). Wzrosły natomiast średnie ceny owsa o 4,5% (średnia cena 62,34 zł/dt) oraz żyta o 1,6% (średnia cena 58,19 zł/dt).

Wykres 23. Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy

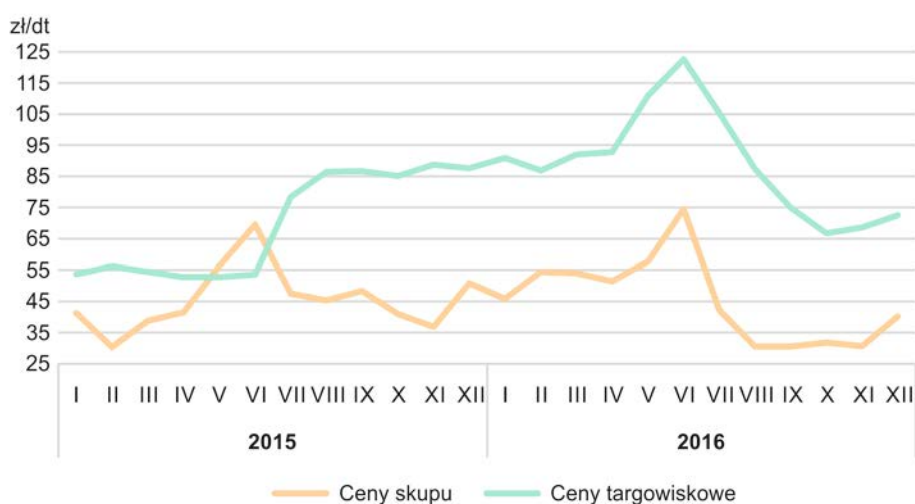
Wykres 24. Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta

Ziemniaki

Wielkość skupu ziemniaków w 2016 r. wyniosła 115,8 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim była większa o 18,8%. Jednak średnia cena skupu 1 dt ziemniaków osiągnęła poziom 41,24 zł i była niższa o 7,8% od ceny notowanej rok wcześniej. W obrocie targowiskowym średnia roczna cena ziemniaków była wyższa o 28,1% od ceny sprzed roku i wyniosła 89,29 zł/dt.

Wykres 25. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków

Buraki cukrowe

W 2016 r. skupiono 330,1 tys. ton buraków cukrowych, co oznacza wzrost podaży buraka cukrowego o 19,1%. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 12,63 zł i była wyższa o 3,3% od ceny skupu z 2015 r.

Rzepak przemysłowy

W całym 2016 r. skup rzepaku wyniósł 20,7 tys. ton i był niższy o 44,8% od skup zanotowanego rok wcześniej. Miało to wpływ na średnią cenę skupu, która wyniosła 164,42 zł/dt i była wyższa o 9,4% od ceny z 2015 r.

Warzywa i owoce

W omawianym okresie skupiono 138,2 tys. ton warzyw, co oznacza spadek o 14,8% w skali roku. W 2016 r. wzrosły średnie ceny: buraków ćwikłowych o 13,8% (średnia cena 0,33 zł/kg), kalafiorów o 9,8% (średnia cena 1,45 zł/kg) oraz kapusty o 5,9% (średnia cena 0,90 zł/kg). Niższe niż w roku poprzednim były ceny skupu: cebuli o 22,4% (średnia cena 0,76 zł/kg), pomidorów o 22,3% (średnia cena 1,71 zł/kg), ogórków o 20,7% (średnia cena 1,38 zł/kg), a także marchwi o 11,1% (średnia cena 0,48 zł/kg).

Ilość skupionych owoców w 2016 r. była o 22,4% niższa w porównaniu z 2015 r. i wyniosła 242,9 tys. ton. W porównaniu z 2015 r. zanotowano spadek cen większości owoców, tj.: agrestu o 41,3%, śliwek o 31,4%, jabłek o 22,1%, malin o 21,4%, wiśni o 18,1%, czereśni o 8,1% oraz gruszek o 2,4%. Wyższe niż rok wcześniej były średnie ceny skupu porzeczek o 82,4% i truskawek o 39,0%.

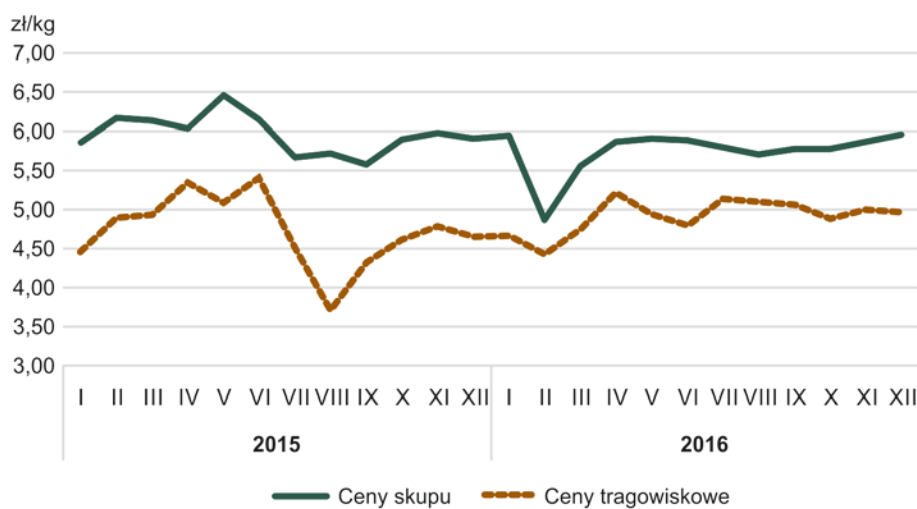
Żywiec rzeźny

Skup żywca rzeźnego (bydło, cielęta, świnie, owce, konie i drób) w 2016 r. wyniósł 544,3 tys. ton i był większy o 10,3 tys. ton (tj. o 1,9%) od ilości żywca rzeźnego skupionego w 2015 r.

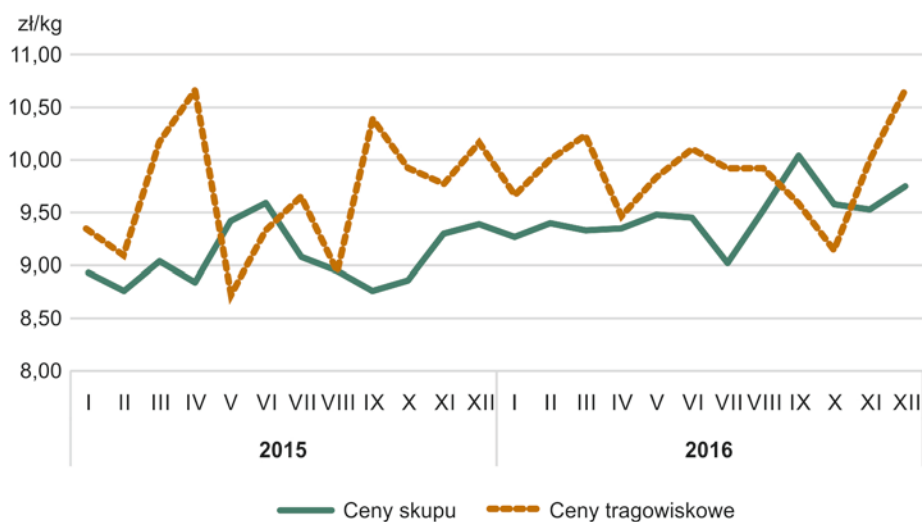
W 2016 r. skupiono 92,2 tys. t żywca wołowego, tj. o 6,5% mniej niż rok wcześniej. Skup żywca cielęcego wyniósł 1,1 tys. t, co oznacza spadek o 43,8% w porównaniu z 2015 r. Średnia cena skupu bydła kształtowała się na takim samym poziomie jak rok wcześniej, natomiast cieląt rzeźnych była wyższa o 26,2%. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 5,92 zł, a żywca cielęcego 10,16 zł. Na targowiskach województwa łódzkiego średnia cena za 1 kg bydła rzeźnego (bez cieląt) wyniosła 4,91 zł, a za 1 kg żywca cielęcego 9,88 zł. Ceny te były odpowiednio wyższe o 3,8% i 2,1% od cen notowanych rok wcześniej.

Średnie ceny krów dojnych, jakie osiągnęli producenci rolni na targowiskach, w 2016 r. były wyższe niż rok wcześniej. Średnia cena za 1 krowę wyniosła 3662,92 zł, co oznacza wzrost średniej ceny o 2,3%. Przy czym na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku cena wahała się od 3600,00 zł do 3750,00 zł. Średnia cena targowiskowa za jałówkę 1-roczną wyniosła 1800,00 zł i była wyższa o 6,6% od ceny notowanej w 2015 r.

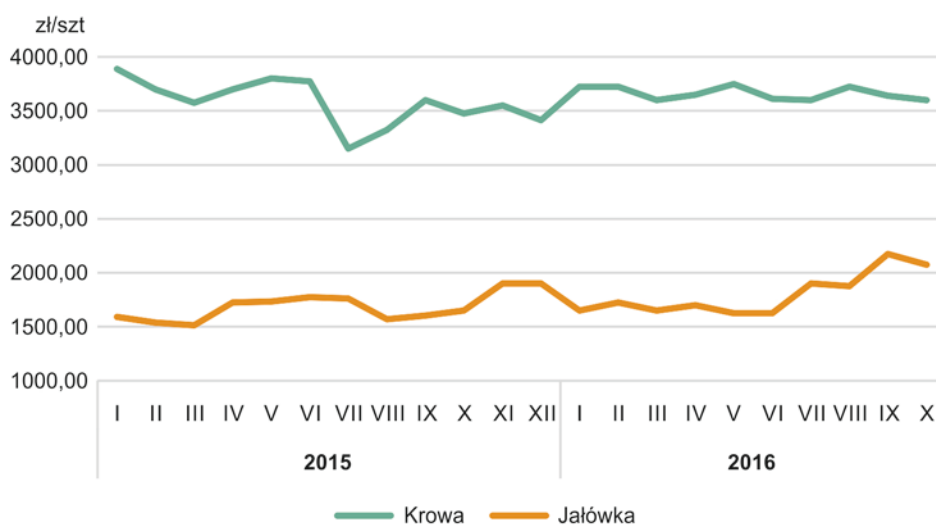
Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego

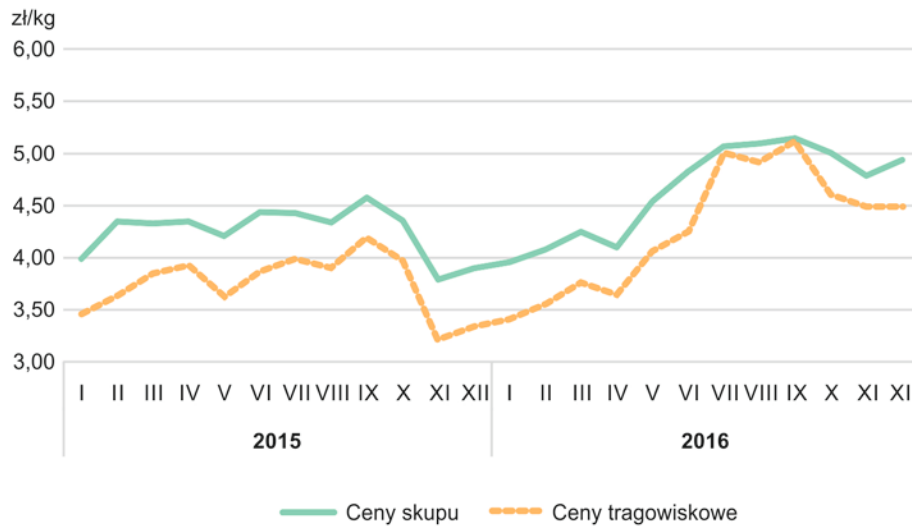
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe cieląt

Wykres 28. Ceny targowiskowe krów i jałówek

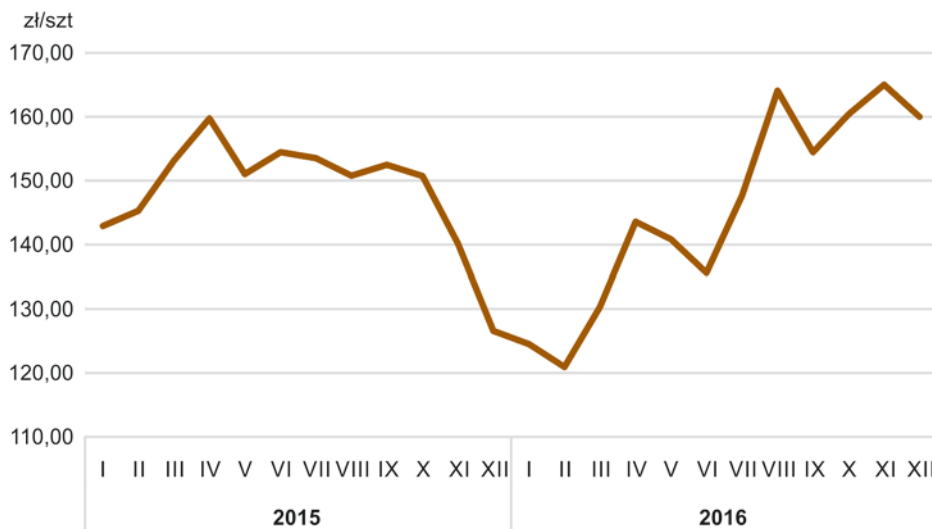

Wykres 29. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego

Podaż żywca wieprzowego w 2016 r. wyniosła 265,8 tys. ton i była wyższa o 4,3% niż w 2015 r.. Średnia cena skupu za 1 kg żywca wieprzowego wyniosła 4,60 zł i w porównaniu do średniej ceny za rok 2015 wzrosła o 9,5%. W sprzedaży targowiskowej, podobnie jak w skupie, cena żywca wieprzowego była wyższa od notowanej rok wcześniej. Za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,28 zł, co oznacza wzrost ceny o 14,1%.

Wykres 30. Ceny targowiskowe prosiąt na chów

Targowiskowa cena prosiąt na chów w 2016 roku była niższa niż rok wcześniej, w skali roku średnia cena za 1 prosię na chów obniżyła się o 1,9% i wyniosła 145,62 zł, podczas gdy w 2015 roku wynosiła 148,40 zł. Wynikało to z głównie z niskich cen żywca wieprzowego na początku roku.

Wykres 31. Ceny skupu żywca drobiowego

W 2016 r. skupiono 184,7 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 3,7% więcej niż w roku 2015, z tego 163,0 tys. ton stanowiły kurczaki. Średnia roczna cena skupu drobiu wyniosła 3,53 zł/kg i była niższa o 4,9% od notowanej rok wcześniej, wzrost dotyczył jedynie ceny gęsi (o 1,5%). Niższe niż rok wcześniej były ceny kur o 40,3%, indyków o 14,9%, kurczaków o 5,9% i kaczek o 2,4%.

Mleko

Skup mleka krowiego w 2016 r. wyniósł 797604 tys. l i był większy o 0,8% w porównaniu z wielkością skupu w 2015 r. Średnio za 1 hl mleka płacono 100,71 zł, tj. o 3,7% mniej niż rok wcześniej.

Wykres 32. Ceny skupu mleka

